

DORPSONTWIKKELINGSPLAN

Gendt 2030

Voorwoord	5
Leeswijzer	7
Inleiding	9
Gendt en de Gendtenaren	11
Geschiedenis	11
Economische ontwikkeling	11
Onderwijs	12
De Gendtenaren	12
Gendt in helicopterview	13
Centrum	13
Hulhuizen	13
Flieren	13
Kommerdijk	13
Walburgen	14
Dries	14
Lootakkers	14
Industrieterrein	15
Polderuiterwaarden	15
Waldijk	16
Gendt in cijfers	17

COLOFON

Fotografie:
Sjaak Veldkamp
Theo Aarntzen
Willy Evers
Sjaak Kregting
Niels Sparnaaij

Eindredactie:
Sjaak Kregting
Marnix Aarntzen
Karin Verlaan

Grafische vormgeving:
Plaats55

Thema's voor de toekomst	19
1. Natuur, duurzaamheid en milieu	21
Speerpunt 1: Uitbreiding en behoud van natuur	21
Speerpunt 2: Polder, milieu en zwerfafval	22
Speerpunt 3: Duurzaamheid	23
Speerpunt 4: Moestuin of volkstuinencomplex	24
Speerpunt 5: Volière	24
Speerpunt 6: Kinderboerderij/hertenkamp	24
2. Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme	25
Speerpunt 1: Ondernemen in Gendt	25
Speerpunt 2: Ondersteunen van ondernemen	26
Speerpunt 3: Toerisme als economische motor voor Gendt	27
3. Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid	29
Speerpunt 1: Verkeer en snelheid	29
Speerpunt 2: Veiligheid, toegankelijkheid en parkeren	29
Speerpunt 3: Bereikbaarheid	30
4. Recreatie, bewegen en sport	31
Speerpunt 1: Recreatiepark Walburgen	31
Speerpunt 2: Groene beweegtuin	32
Speerpunt 3: Sport en Bewegen in Gendt	33

5. Wonen & woonomgeving	35
Speerpunt 1: Betaalbare woningen voor jongeren en starters	35
Speerpunt 2: Woningen voor senioren en levensloopbestendig wonen	36
Speerpunt 3: Julianaplein	36
Speerpunt 4: Voorzieningen voor honden	37
6. Onderlinge betrokkenheid	39
Speerpunt 1: Ouderen	39
Speerpunt 2: Jeugd en jongeren activiteiten en overlast	40
Speerpunt 3: Afstemmen en samenwerken van verenigingen en andere activiteiten	40
Speerpunt 4: Zorgen voor elkaar	41
7. Tijdschema activiteiten DorpsOntwikkelPlan	43
X. Gemeentelijke accommodaties	49
Bijlagen:	50
1: Deelnemers Stuurgroep GendtVooruit	51
2: Kinderwensen naar thema en onderwerp	52
3: Inventarisatie Startbijeenkomst Gendt	56
4: Deelnemers Werkgroepen GendtVooruit	61
5: Deelnemers Klankbordbijeenkomst GendtVooruit 3 juni 2019	62

De gemeenteraad van Lingewaard sprak enkele jaren geleden de wens uit dat iedere woonkern in Lingewaard een eigen DorpsOntwikkelingsPlan opstelt. Een dergelijk plan is een middel om de inwoners en maatschappelijke organisaties te betrekken bij de planvorming voor de eigen woonkern. Aan het einde van het proces ontvangen inwoners, maatschappelijke organisaties, gemeenteraad en de beleidsambtenaren een speerpuntenlijst met de wensen, knelpunten en acties van de inwoners.

Dit proces is in de zomer van 2018 in gang gezet. Na verschillende verkennende gesprekken is er een breed samengestelde stuurgroep geformeerd, onder de naam GendtVooruit. Door de mensen in de stuurgroep, de deelnemers aan de verschillende werkgroepen en door burgers is anderhalf jaar lang hard gewerkt. Zij hebben samen de gewenste ontwikkeling van Gendt van nu tot 2030 op papier gezet.

Dit DorpsOntwikkelingsPlan is bestemd voor iedereen die met Gendt te maken heeft. Met het DOP delen we de actiepunten die burgers gezamenlijk hebben geformuleerd. Voor de gemeente biedt het een toetsingskader voor nog te ontwikkelen beleid. Instanties en organisaties geeft het een praktische leidraad door nadrukkelijk de stem van de Gendtenaren zelf te laten horen.

GendtVooruit is trots op dit plan en gaat er alles aan doen om de ideeën van dit DorpsOntwikkelingsPlan vorm te geven in de praktijk. Dat gaan we niet als stuurgroep doen, maar met iedereen die er mee te maken heeft: dit plan is van ons allemaal.

Dus doe mee, meld je aan op gendt.vooruit@gmail.com

Voorzitter GendtVooruit
Sjaak Kregting

LEESWIJZER

Na een inleiding over hoe het plan tot stand is gekomen, volgt een hoofdstuk over de geschiedenis en economie van Gendt en de Gendtenaren. Daarna kijken we even van bovenaf over de wijken van Gendt. Om iets meer achtergrondkennis te hebben over de inwoners en hun onderkomens zijn daarover actuele cijfers bijgevoegd. Vervolgens benoemen we de zes thema's die worden onderscheiden, met een schema om de onderlinge samenhang tussen actiepunten en thema's te duiden. Tot slot volgt een hoofdstuk over een advies van de Werkgroep accommodaties inzake de gemeentelijke accommodaties in Gendt.

De zes thema worden afzonderlijk behandeld en hebben elk een eigen kleur voor de herkenbaarheid:

1: Natuur, duurzaamheid en milieu

2: Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme

3: Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid

4: Recreatie, bewegen en sport

5: Wonen en woonomgeving

6: Onderlinge betrokkenheid

X: Gemeentelijk accommodatieplan

INLEIDING

Lang is het zo geweest dat een gemeente goed voor haar inwoners dacht te zorgen door zelf alle problemen aan te pakken en te regisseren. Gaandeweg is bij gemeenten, inwoners en maatschappelijke organisaties het besef ontstaan dat het anders kan en anders moet. Vitale gemeenschappen nemen ook zelf verantwoordelijkheid en vragen niet om een overheid die alle problemen aanpakt. Ze gedijen beter bij een bescheiden overheid, die zich ervan bewust is wanneer ze wel en wanneer ze niet aan zet is. Alleen in gesprek met elkaar kunnen we ingewikkelde vraagstukken oplossen. Soms is de gemeenschap daarbij in de lead, soms de overheid en af en sturen ze samen. En veel vaker nog, gaat het om het gesprek tussen burgers onderling.

De fysieke leefomgeving voor wat betreft gebruik, beheer, bescherming en behoud van het grondgebied, is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Hieronder vallen onderwerpen als verkeer en vervoer, water, milieu, natuur, gebruik van natuurlijke hulpbronnen, economie, wonen, landbouw en cultureel erfgoed. Maar ook sport en recreatie, toerisme, veiligheid en gezondheid hebben raakvlakken met de leefomgeving.

Een DorpsOntwikkelingsPlan

Om bewoners en maatschappelijke organisaties te betrekken bij het maken van plannen voor hun eigen woonkern, heeft de gemeente het initiatief genomen om een DorpsOntwikkelingsPlan op te stellen. Wat vinden bewoners belangrijk bij het maken van plannen voor de fysieke leefomgeving de komende tien jaar? In feite is een DorpsOntwikkelingsPlan een beknopte versie van de Omgevingsvisie voor Lingewaard, die de gemeente opstelt. Het DorpsOntwikkelingsPlan heeft alleen betrekking op Gendt, haar inwoners en maatschappelijke organisaties.

Proces

Om tot een DorpsOntwikkelingsPlan te komen voor Gendt, heeft de gemeente Lingewaard Spectrum ingeschakeld om het proces te begeleiden. Anja Slendebroek begeleidde vanuit de Vereniging DorpsHuizen en Kleine Kernen Gelderland de methodiek van het DorpsOntwikkelingsPlan. Dezelfde methode is ook in andere dorpen van Lingewaard gevolgd. Vervolgens zijn de volgende stappen gezet:

- We vormden een stuurgroep. Daarvoor is Spectrum in gesprek gegaan met verschillende mensen uit Gendt. Ook kwamen er inwoners af op de oproep in het GemeenteNieuws. In een later stadium is de stuurgroep verder aangevuld met nieuwe leden.
- We organiseerden een dorpschouw, oftewel een verkenningstocht op de fiets, om samen een beeld te krijgen van de pareltjes en ergernissen van Gendt.
- Aan de kinderen uit de basisschoolgroepen van de beide intergrale kindcentra de Tichelaar en de Vonkenmorgen is gevraagd om hun wensen voor Gendt in de nabije toekomst te tekenen. Tezamen zetten deze jonge Gendtenaren bijna 300 onderwerptekeningen op papier. Vooral de winkels en sportonderwerpen waren favoriet.

- Tijdens een bewonersavond in Providentia (18 februari 2019) deelden ongeveer 140 Gendtenaren hun wensen, ideeën en knelpunten met elkaar. Toen al werd duidelijk welke thema's echt prioriteit hebben bij de mensen. De stuurgroep heeft alle opgehaalde informatie verwerkt in een prioriteitenlijst. Deze is terug te vinden als bijlage.
- We stelden vanuit de stuurgroep werkgroepen samen om aan de slag te gaan met de onderwerpen binnen elk thema. De deelnemers deden onderzoek, legden contacten met anderen, bepaalden het tijdspad, stelden de doelen vast en formuleerden acties. Items die slechts van heel weinig mensen prioriteit kregen, zijn niet meegenomen in de planvorming.
- In een klankbordbijeenkomst in Walburgen (3 juni 2019) kregen we nog meer input van experts die we hadden uitgenodigd en toetsten we de haalbaarheid van de voorgenomen acties.
- Na verschillende vergaderingen en discussies binnen werkgroepen en stuurgroep is de herfst gebruikt om de plannen op papier te zetten, van foto's te voorzien en tot een passende uitgave te komen.

En nu

De uitvoering van dit DorpsOntwikkelingsPlan is een actief en dynamisch proces waaraan velen hun bijdrage leveren. De stuurgroep streeft ernaar dat, rondom de speerpunten, werkgroepen gevormd worden die aan de slag gaan met de concrete uitvoering in projecten en activiteiten. De stuurgroep kan deze activiteiten dus niet allemaal zelf uitvoeren, maar zal zorgen voor de voorwaarden, de verbinding en de communicatie tussen inwoners en werkgroepen en tussen werkgroepen, verenigingen, ondernemers, maatschappelijke instellingen en de gemeente.

Geschiedenis

Uit enkele opgravingen en veel veldverkenningwerk is duidelijk geworden dat Gendt een rijke archeologische geschiedenis kent. De oudste bewoningsplaatsen bevinden zich in de buurtschap Flieren en Hulhuizen en dateren uit de vroege ijzertijd. Aan de hand van de gevonden aardewerkscherven weten wij dat in de Romeinse tijd, de daaropvolgende Merovingische periode en vanaf de Karolingische tijd op meer plaatsen in Gendt werd gewoond.

Van de naam Gendt zijn 25 vormen bekend. De eerste vermelding is van 793. In dat jaar geven een zekere Walter en Richlint goederen in 'Gannite Marca' aan het Benedictijnerklooster in Lorsch. Gendt hoorde bij het klooster Lorsch. In 1228 koopt Otto II, de graaf van Gelre, het dorp. Vijf jaar later verleent hij Gendt stadsrechten (Statuta Gannitensia).

De bewoners waren handelaren en het stadje was lid van de Duitse Hanze, een verbond van handelssteden met prominente leden als Hamburg, Lübeck en Bremen.

Geleidelijk raakt de rol van Gendt als handelsplaats uitgespeeld. De steenfabricage komt op. De bewoners verdienen hun geld in de steenfabrieken of met het boerenbedrijf.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog was Gendt van oktober 1944 tot het einde van de oorlog niemandsland. Als de bewoners na de evacuatie terugkomen, blijkt een groot deel van het dorp verwoest of zwaar beschadigd. Met man en macht is aan de wederopbouw gewerkt. Nu leven we in een rustige gemeenschap met ruim 7.000 inwoners.

Op sommige plaatsen is het verleden duidelijk zichtbaar gebleven:

- De gerestaureerde vroeg-gotische gemeentetoren nabij de protestantse kerk
- De protestantse kerk
- Twee leeuwenbeelden die bij Huis te Gendt staan
- De poorttoren van het voormalige kasteel Poelwijk
- Het gilde Sint Sebastianus
- De paarden- en ponymarkt

Economische ontwikkeling

De economische mogelijkheden van de stad Gendt zijn medebepalend voor de sociale samenleving in deze stad. Al in 1843 wordt er geschreven over het bestaan van drie metselsteenfabrieken en een pannbakkerij. De omstandigheden zijn dan ook gunstig door de ligging aan de Waal, de brede uiterwaarden en grote hoeveelheid rivierklei. Rond 1900 werkten er minstens 600 Gendtse mannen, vrouwen en kinderen in de zes steenfabrieken. Het was hard werken in

de periode van voorjaar tot herfst, onder slechte arbeidsomstandigheden en tegen karige verdienen. Het alcoholgebruik was hoog onder de arbeiders.

Eind 20e eeuw is er nog maar één volledig geautomatiseerde steenfabriek over, de Zandberg. Deze biedt nog steeds enkele tientallen inwoners van Gendt het jaar rond werk. Wie niet in de steenfabriek werkte verdiende zijn inkomen als veeboer, akkerbouwer, fruitkweker of visser, of men werkte als knecht of dagloner bij de zelfstandige ondernemers.

Een tweede grote werkgever in Gendt is de scheepswerf Vahali. Opgericht in 1923 met een hoogtepunt in de zestiger en zeventiger jaren. Sinds 2014 worden enkel nog in buitenland gebouwde passagiersboten afgebouwd op deze werf.

Een derde werkgever in de zestiger en zeventiger jaren is de schoenfabriek aan de Markt.

Begin jaren zestig wordt het industrie-terrein Gendt-Bemmel ontwikkeld en hierop vestigen zich staal en aluminium bewerkende bedrijven, een verzinkerij, een kippenslachterij, meerdere bouwbedrijven, timmerfabrieken, drukkerijen en autobedrijven.

De stroomruggonden tussen de rivieren maken dat hier de kersenbomen bijzonder goed vrucht dragen. Een groot deel van de gronden rondom het centrum stond

dan ook vol met kersenboomgaarden. Voor de plukkers gaf dit in de zomermaanden de mogelijkheid om wat extra's bij te verdienen. Sommige plukkers namen daar vakantie voor op omdat het meer verdiende dan bij de baas.

In de zeventiger jaren zijn de hoogstamboomgaarden met subsidie gerooid en vervangen door kassen. In eerste instantie werd er groenten en fruit gekweekt en na enige jaren stapten kwekers massaal over op potplanten en snijbloemen.

Na de zestiger en zeventiger jaren worden mensen mobieler en werkt men steeds vaker buiten Gendt.

Momenteel zijn de grootste werkgevers in Gendt de RijnWaal Zorggroep met een verzorgings- en verpleeghuis, Guijt verzekerings/makelaardij en de Buurtzorg.

Onderwijs

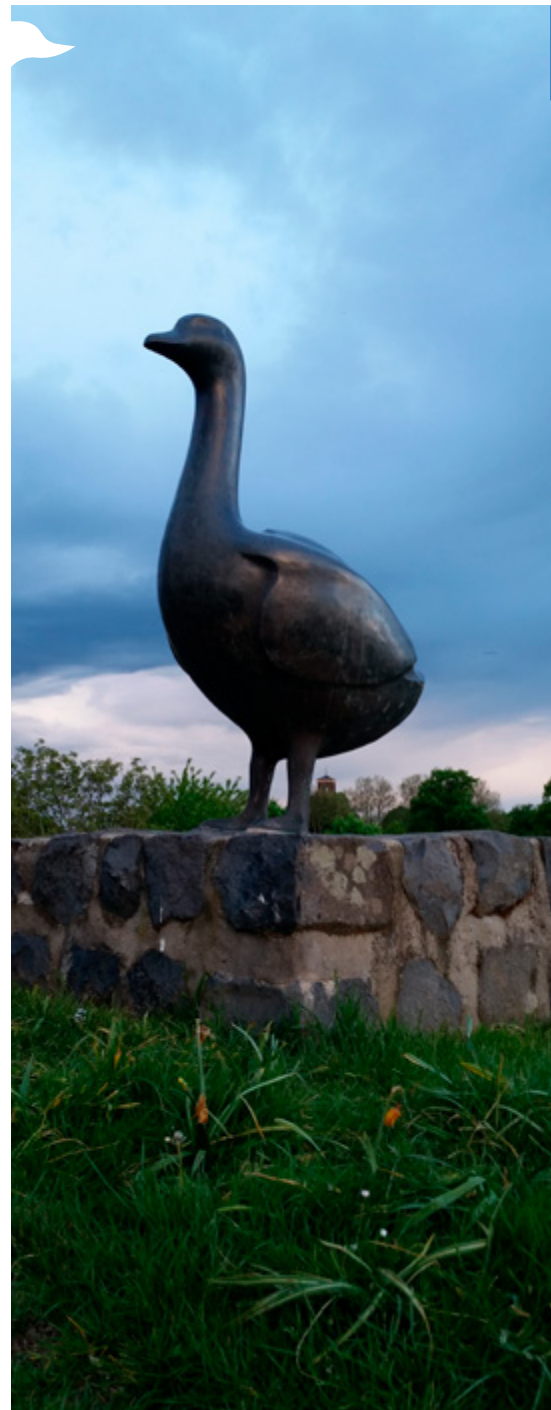
Ouders kunnen voor hun kinderen kiezen uit twee basisscholen: IKC De Vonkenmorgen of IKC De Tichelaar. Voor vervolgonderwijs zijn leerlingen aangewezen op Bommel, Huissen, Elst, Lent of Nijmegen en Arnhem.

De Gendtenaren

In Gendt is een grote mate van samenhang, zeker onder de autochtone bevolking. Maar die samenhang neemt wel wat af, met name in de nieuwbouwbuurt.

De afhankelijkheid van enkele grote werkgevers bracht saamhorigheid. Net als de grote gezinnen, waarvan de kinderen vaak binnen Gendt trouwden. Daardoor zijn veel dorpsgenoten familie van elkaar. We vragen in Gendt niet waar iemand woont, maar "Van wie bu jij dér ene?" Het resultaat is een bloeiend verenigingsleven. Leuke dingen wil je delen met familie en collega's. En als er hulp nodig is, springen de buren bij. Uniek is de saamhorigheid met het kersenfeest en de kermis.

Over het algemeen is een Gendtenaar afwachtend, zeker niet op de voorgrond tredend. Doe maar gewoon dan doe je al gek genoeg. Tegelijkertijd ziet een Gendtenaar altijd mogelijkheden om opdoende problemen het hoofd te bieden.

GENDT IN HELICOPTERVIEW

Centrum

In het centrum van Gendt vinden we winkels, horeca en dienstverlening. Deze bevinden zich over de volle lengte van de Dorpstraat met een concentratie rond het Julianaplein. Dorpstraat-Noord heeft te kampen met leegstand en verval van de winkelpanden. Winkeliers wonen zelf vaak niet meer boven hun winkel, maar verhuren de woonruimte. Aan de Dorpstraat doen enkele verharde pleinen dienst als parkeerterrein, marktplein en plek voor grootschalige evenementen. De hele Dorpstraat is 30-km-zone en het parkeren is nog geheel vrij. De platanen zorgen voor een gezellige uitstraling, maar geven de aanwonenden ook overlast door bladafval en zaadvruchten. Aan de Zuidzijde van de Dorpstraat staan gebouwen met sociaal-culturele bestemming: de bibliotheek, Providentia en SKC De Leemhof.

De tweede belangrijke straat is de Nijmeegsestraat met de twee basisscholen en het Hof van Breunissen. Daar zijn de RijnWaal Zorggroep en Woonstichting Gendt gevestigd. Daarnaast staan aan deze straat drie appartementengebouwen waarin met name oudere mensen wonen. Een vierde appartementengebouw en daarachter een bungalowwijkje, is in aanbouw op het terrein van de voormalige Rooms Katholieke Kerk. De nieuwbouwwijk Vleumingen West wordt in de nabije toekomst door deze straat ontsloten. Rondom het Hof van Breunissen doen zich parkeerproblemen voor.

In het centrum liggen rondom deze twee straten enkele woonwijken. Ze dateren van na de Tweede Wereldoorlog en hebben elk de stijl die gangbaar was toen ze gebouwd werden.

Hulhuizen

In de oudste kern van Gendt zijn de gemengde bedrijfjes, die hier van oudsher gevestigd waren, bijna allemaal omgevormd tot ruime eengezinswoningen met grote tuinen. De meeste bloemenkassen zijn gesloopt en gedeeltelijk vervangen door nieuwbouwhuizen. Op enkele bedrijven is nog intensieve veeteelt en ook zijn er nog enkele peren- en appelboomgaarden.

De wegen zijn doorgaans niet breed, soms zelfs smal. Er staat weinig tot geen

openbaar groen langs de wegen. Er ligt een prachtige speeltuin in het hart van Hulhuizen, die goed wordt onderhouden. In deze speeltuin is ook de jaarlijkse activiteitenweek voor kinderen. De verkeerssituatie bij de in- en uitgang van de speeltuin kan aanleiding geven voor gevaarlijke situaties.

Flieren

Van oudsher is deze wijk sterk agrarisch ingericht. Akkerbouw, fruitteelt en veeteelt leggen het grootste beslag op de grond. De schaalvergroting in de veeteelt maakt dat hier nog maar enkele grote bedrijven zijn. Door sloop van veestallen en kassen en door omvorming van gemengde bedrijven kwamen er grote bouwkveldvrij.

Er zijn twee grote visvijvers en een camperplaats. De wegen in Flieren zijn ruim en de verkeersproblemen hier betreffen met name de snelheid. Hoewel er langs de wegen veel boomgaarden te zien zijn, staat er vrijwel geen groen langs de wegen.

Kommerdijk

Deze wijk is gelegen tegen de Waaldijk en omvat drie straten: de Poelwijklaan, de Kommerdijk en Galgendaal. Vroeger stonden ook hier kersenboomgaarden, maar die hebben jaren geleden plaatsgemaakt voor bloemenkassen. Er is nog een akkerbouwbedrijf, een tuinbouwbedrijf en een landgoed.

Aan de Poelwijklaan ligt de kanovijver, die in gebruik is bij de visclub en tijdens koude winters door de ijsclub. Om te sporten ligt er nog een 4e veld van de Bataven en er is een tennisaccommodatie met zes banen. Als gevolg van de schaalvergroting worden er kassen gesloopt waarvoor elders in Gendt bouwkvavels beschikbaar komen. De wegen zijn ruim waardoor er (te) hard wordt gereden. Langs gedeelten van de wegen staan boomgaarden en op andere delen staan bomen langs de weg.

Walburgen

Walburgen is het sportpark van Gendt. Het bestaat uit een toegangsweg naar een groot parkeerterrein, voetbalvelden, een openluchtzwembad met daaraan een visvijver en een sporthal. In deze sporthal vinden vele binnensporten onderdak:

volleybal, badminton, handbal, dynamic tennis en zaalvoetbal. Daarnaast wordt de sporthal gebruikt voor gymlessen van de basisscholen, diverse activiteiten vanuit de Stichting Welzijn Ouderen Gendt, Overbetuwse hartrecreanten en incidentele gebruikers. De kantine die erbij is, wordt geëxploiteerd door Stichting sporthal Walburgen. Op een terrein naast de kantine is een jeu-de-boulesbaan. Sinds het voorjaar van 2019 benut stichting Walburgen Beweegt in samenwerking met Zwem- en Poloclub Thetis het zwembad, het strand en de zonneweide als beweegpark. Bij het zwembad staat een horecakiosk en er zijn badhokjes. Het parkeerterrein is omgeven door bomen en struiken en over het hele terrein zijn parkeervakken. Een apart deel is gereserveerd als fietsenstalling. Verkeersproblemen doen zich niet voor. Met derbywedstrijden van de Bataven is de parkeercapaciteit onvoldoende en wordt voor parkeren uitgeweken naar de Nijmeegsestraat.

Dries

De wijk Dries bestaat uit twee gedeelten. Het oudste deel is gebouwd in het

begin van de zeventiger jaren. Allemaal dezelfde premiewoningen. Indertijd was het streven zoveel mogelijk woningen op de beschikbare grond te bouwen. Het oorspronkelijke plan om in cirkels te bouwen werd losgelaten, omdat er in een ineengevlochten ontwerp meer woningen passen. De straten zijn niet toegankelijk voor autoverkeer, parkeren moet rondom de wijk. Het aantal beschikbare parkeerplaatsen is zeer krap. Voor groen in de verschillende buurtjes is nauwelijks of geen plaats. Op een aantal plaatsen is er een plantsoen met bomen en struiken en een speelplaats aanwezig.

Het tweede deel van Dries, de Molenwijk, is gebouwd vanaf halverwege de jaren negentig. In dit deel van de wijk staan veel verschillende typen eengezinswoningen. De wegen zijn toegankelijk voor het autoverkeer. Door de wijk heen zijn er genoeg parkeerplekken. De aan- en afvoerwegen zijn ruim, met hier en daar een struik of boom. De woonstraten zijn smal en langs deze straten ontbreekt het groen. Op twee plaatsen in de wijk is een groen plantsoen met speelattributen.

De weg Dries loopt slingerend tussen beide wijkdelen door. Deze weg ontsluit beide wijken grotendeels. De snelheid is hier een punt van aandacht.

Lootakkers

De wijk Lootakkers is gebouwd in de periode tussen Dries I en Dries II, tussen 1978 en 1989. De wijk kent drie verschillende bouwperiodes. De drie delen hebben geen doorgaande wegen en voor autoverkeer zijn ze niet gekoppeld.

Als eerste werden de akkers gebouwd. Dwars-, Steen- en Bergakker kenmerken zich door korte verspringende straatjes met een bebouwing van meerdere gekoppelde woningen. Er is een plantsoen met speeltuintje in de wijk en een groot plantsoen bij de boerderij De Lootakkers.

Het tweede deel wordt ontsloten door de Gildestraat. De straten zijn hier langer en de bebouwing is aaneengesloten over de volle straatlengte. Bijna alle woningen zijn gebouwd als sociale woningbouw of als premiewoning. Er staan een paar vrijstaande woningen. Er zijn twee plantsoenen met speeltuintjes in de wijk. Parkeren levert in beide delen nauwelijks problemen op.

Het derde deel van de wijk bestaat uit de Schoutstraat. In het begin van de straat en verspreid door de wijk staan vrijstaande woningen. De overige bebouwing is

gekoppeld over de volle straatlengte. Tussen de twee laatste bouwdeelen ligt een ruim plantsoen met speeltuin. Het aantal beschikbare parkeerplaatsen is maar net toereikend.

Voor alle drie de delen van Lootakkers geldt dat het groen zich beperkt tot de straathoeken en parkeerplaatsen. De straten zijn over het algemeen smal, maar door de snelheidsbeperking is het verkeerstechnisch niet gevaarlijk.

Industrieterrein

Het bedrijventerrein Gendt – Bommel dateert uit de jaren zestig. De laatste uitbreiding was ongeveer 15 jaar geleden. Daarna zijn er nog enkele hallen gebouwd als verzamelgebouw voor startende ondernemers. In wezen is het park vol. Het gebruik loopt uiteen: maakindustrie, een autohandel en garages, een bouwhandel, aannemerij, een cateraar, een drukkerij en een uitvaartonderneming. Door de gemeente is vastgelegd dat er geen woonfunctie rust op de terreinen. Per onderneming is een bedrijfswoning mogelijk.

Het aanzien van het park is ongestructureerd, de hekwerken die hier en daar de afscheiding van het terrein vormen missen uitstraling. Overeenkomst in bouwstijl is er niet. Het merendeel van de terreinen ziet er opgeruimd uit, maar er zijn ook terreinen waar dit nodig zou moeten.

Het wegenplan is simpel, de wegen zijn breed. Alleen aan de parallelweg van de Langstraat wordt veel geparkeerd, maar dat geeft problemen. De groenvoorziening langs de wegen is beperkt, met hier en daar een boom.

Polderuiterwaarden

De Gendtse uitwaarden zijn van oudsher in gebruik voor kleigronddelving voor

de steenfabrieken en door een aantal veeboeren als wei- en hooiland. Sinds het project 'Ruimte voor de rivier' is er door Rijkswaterstaat grond aangekocht in de Gendtse polder. Een groot deel van de noordkant is momenteel eigendom van Staatsbosbeheer en wordt als natuurgebied gebruikt. Meer naar het zuiden liggen nog enkele maisakkers. Het meest zuidelijke deel, tegen de Waaloevers, is nog als weiland in gebruik voor koeien. Dit gedeelte is eigendom van de steenfabriek de Zandberg en de eigenaren hebben een aanvraag ingediend om dit gebied grotendeels te ontzanden. Als resultaat ontstaat er dan een grote plas met natuurontwikkeling rondom de plas, een hooggelegen toegangsweg voor het stenentransport en een zelfstandig fietspad voor toeristen en recreanten. Tussen de weg en de Waal is plaats ingeruimd voor een bos, langs de Waal blijft het weiland. Voor de aanvoer van grondstoffen wordt een haven aan de Waal aangelegd. Bij de herindeling van de uiterwaarden is een wandelpad aangelegd over de Kaakse dam. Dit struinp pad ligt binnen het gebied waar de grote grazers leven. Om de aankoop van de gronden en de herindeling te kunnen betalen, is er een aantal bouw kavels in dit natuurgebied aange-
wezen.

Waaldijk
Aan de zuidkant van Gendt ligt een bandijk die de hoge waterstanden in

de rivier moet keren van de bebouwde omgeving. De Waaldijk is een openbare verkeersweg met breedtebeperking. Op de dijk tussen de afrit Mekrisvels en Zandberg is er geen breedtebeperking in verband met baksteen transport. Beide zijden van de dijk zijn bedekt met gras en er grazen schapen. In Hulhuizen liggen aan de dijk Camping Waalstrand en scheepswerf Vahali. Als gevolg van de laatste dijkverhoging en verzwaring is een aantal woningen gesloopt, die tegen de dijk of in de dijk-

voet stonden. De dijk is een doorgaande verkeersweg voor alle verkeer en wordt als zodanig gebruikt. Toeristisch gezien is de dijk interessant voor wandelaars en fietsers en ook motorrijders nemen graag de bochtige dijk. Omdat de dijk smal is, geeft dat nog weleens problemen. Zolang de recreant wil genieten van het weidse uitzicht, de motorrijder van de bochten en de automobilist dit als doorgaande route gebruikt, blijft het oppassen en anticiperen.

GENDT IN CIJFERS

Aantal per 1-1-2019 in Gendt

	Aantal	Percentage
Leeftijd		
0 tot 4 jaar	201	2,8%
4 tot 12 jaar	626	8,7%
12 tot 18 jaar	568	7,9%
18 tot 25 jaar	602	8,3%
25 tot 35 jaar	608	8,4%
35 tot 50 jaar	1.260	17,5%
50 tot 65 jaar	1.699	23,5%
65 tot 75 jaar	988	13,7%
75 jaar en ouder	664	9,2%
Totaal	7.216	100,0%
Geslacht		
Man	3.620	50,1%
Vrouw	3.605	49,9%
Burgerlijke staat		
Ongehuwd	3.025	41,8%
Gehuwd	3.300	45,6%
Gescheiden	475	6,6%
Verweduwd	430	5,9%
Geboorten 2018	55	0,7%
Sterfgevallen 2018	70	1,0%

	Aantal	Percentage
Type huishouding		
Totaal	3.015	100,0%
1 persoons huishouding	815	27,0%
Huishouding zonder kinderen	1.045	34,7%
Huishouding met kinderen	1.155	38,3%
Gemiddeld aantal personen per huishouden	2,4	
Type woning		
Totaal	2.954	
Appartement		11,0%
Rij/hoekwoning		39,0%
2 onder 1 kap		25,0%
Vrijstaand		25,0%
Eigendom woning		
Koop		61,0%
Particuliere huur		11,0%
Sociale huur		29,0%

THEMA'S VOOR DE TOEKOMST

Gendt is een mooi stadje (ook al noemen we het meestal dorp) waar mensen met plezier wonen, werken en recreëren. Om het dorp nu en zeker in de toekomst deze waarde te laten behouden, is het noodzakelijk om een beeld te hebben hoe die toekomst eruit moet zien en hoe dit gerealiseerd kan worden. Tijdens een bewonersavond en een klankbordbijeenkomst hebben Gendtenaren daar hun mening over gegeven. Al die ideeën zijn ondergebracht in de volgende zes thema's.

- 1. Natuur, duurzaamheid en milieu**
Behouden en versterken van de aanwezige natuur. En hoe passen we dit thema toe in de bebouwde kern.
- 2. Ondernemen, werk en toerisme**
Een goed ondernemingsklimaat is belangrijk voor de werkgelegenheid binnen het dorp.
- 3. Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid**
Onveilige verkeerssituaties zijn een issue. Ook toegankelijkheid voor minder validen en bereikbaarheid (met onder ander het openbaar vervoer) zijn aandachtspunten.
- 4. Recreatie, bewegen en sport**
Het rijke bestaande sportaanbod in Gendt kan elkaar versterken. Er liggen kansen voor Vitaal Sportpark Walburgen om meer mensen in Gendt te laten bewegen.
- 5. Wonen en woonomgeving**
De problematiek op de woningmarkt is ook in Gendt voelbaar, hoe lossen we dit op? De omgeving waar wij in wonen verdient bovendien aandacht.
- 6. Onderlinge betrokkenheid**
In een tijd van toenemende individualisering dreigt de onderlinge betrokkenheid af te nemen. Goede informatie over alles wat er gaande is in Gendt is een basis. Mogelijkheden voor de jeugd om elkaar te ontmoeten is wenselijk. Samenwerken van verenigingen schept mogelijkheden.

De thema's zijn niet los van elkaar te zien. Sommige onderwerpen komen bij verschillende thema's terug. Het Julianaplein is een goed voorbeeld. Onder het thema Wonen en woonomgeving gaat het vooral om de inrichting en het vergroenen van het plein. Onder Onderlinge betrokkenheid gaat het om de sociale problematiek rond het plein. Het thema Natuur, duurzaamheid en milieu speelt bij alle thema's een rol.

In de tabel op pagina 20 staan alle dwarsverbanden weergegeven.

Actiepunt/thema

	Natuur, duurzaamheid en milieu	Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme	Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid	Recreatie, bewegen en Sport	Wonen en woonomgeving	Onderlinge betrokkenheid	Aantal
Gezond leefklimaat	•	•	•	•	•	•	6
Julianaplein leefbaarder maken	•	•	•	•	•	•	6
Beter openbaar vervoer en betere fietsverbindingen	•	•	•				3
Feestdagen en evenementen		•		•		•	3
Verduurzaming van panden en woningen	•	•			•		3
Aandacht voor mindervaliden-parkeerplaatsen en trottoirs		•	•				2
Bankjes route i.c.m. beweegtuint / wandelen voor jong en oud	•			•			2
Bomen in centrum zoals platanen, aangezicht van het dorp	•	•					2
Boomaanplant in nieuwe wijken	•				•		2
Elektrisch rijden / laadpalen aanleggen	•		•				2
Gendts accommodatieplan		•				•	2
Organiseren van een 'social walk'		•				•	2
Parkeren, ontsluiting en wegen goed in kaart brengen		•	•				2
Wandelmogelijkheden in de Gendtse polder vergroten	•	•					2
Duurzaam ontwerpen van sport- en beweegtoestellen				•			1
Wandel- en fietstochten in en om Gendt		•					1
Aantal	9	12	6	5	4	5	

1. NATUUR, DUURZAAMHEID EN MILIEU

Tijdens de startbijeenkomst zijn er door de inwoners van Gendt heel veel ideeën ingebracht rondom het thema natuur, duurzaamheid en milieu. We hebben deze inbreng zoveel mogelijk gebundeld en teruggebracht tot zes speerpunten.

Speerpunten

1. Uitbreiding en behoud van natuur
2. Polder, milieu en zwerfafval
3. Duurzaamheid
4. Hobbytuinen en biologisch kweken
5. Volière
6. Kinderboerderij, hertenkamp

Het thema natuur, duurzaamheid en milieu omvat de hele omgeving waarin mensen willen, kunnen en mogen leven. We streven er daarom naar om deze thema's zoveel mogelijk uit te werken in samenhang met de andere werkgroepen en natuurlijk met de inwoners van Gendt.

Speerpunt 1: Uitbreiding en behoud van natuur

a. Gendt is langs de wegen behoorlijk voorzien van bomenrijen. Wat opvalt is dat met name bomenlanen gewenst worden langs de straten waar mensen ons dorp binnenkomen vanuit andere

dorpen (Haalderen/Doornenburg/Anger) en vanuit de buitenwijken (Flieren/Hulhuizen).

Doel

- We willen dat het planten en /of behouden van bomenlanen opgenomen wordt in een landschapsonwikkelplan voor Gendt. Ook boomaanplant in de nieuwe woonwijken moeten hierin meegenomen worden.

Acties

- We willen in 2020 een groepje inwoners van Gendt bij elkaar brengen dat het speerpunt uitbreiding en behoud van natuur, verder gaat uitwerken.
- We nemen ons voor om in 2020 aan te sluiten bij de infobijeenkomsten over de omgevingsvisie. We willen meer te weten komen over de plannen van de gemeente en provincie, zodat we samen kunnen werken aan een landschapsonwikkelplan voor Gendt.

b. Bankjes in en om Gendt en de 'nieuwe' polder. Er is behoefte aan wandelroutes in en om Gendt en de polder. Deze moeten ook toegankelijk zijn voor mensen die minder ver kunnen lopen. De aanwezige bankjes kunnen dan dienen als 'knooppunten'

voor deze routes. De bankjesroutes moeten ook langs de nog te ontwikkelen beweegtuint (zie werkgroep Recreatie bewegen en sport) lopen. Het zou mooi zijn als de bankjes herkenbaar zijn door bijvoorbeeld gebruik van dezelfde kleur.

Doel

- We willen in 2021 een aantal bankjesroutes uitzetten voor wandelaars in en om Gendt.

Acties

- In 2020 in kaart brengen waar er bankjes staan en als het nodig is, zorgen dat er bankjes bijgeplaatst worden. Hiervoor gaan we in overleg met de gemeente Lingewaard, de provincie Gelderland en Het Waterschap Rivierenland.
- Op basis van de in kaart gebrachte bankjes, wandelroutes uitzetten.

c. Er is behoefte aan bloemen, bloeiende struiken en bomen in het buitengebied, maar ook in het dorp en bij speeltuinen, de beweegtuint en de jeu-de-boulesbanen. Meer groen kan ook bijdragen aan klimaatdoelen (biodiversiteit, CO₂-binding en verkoeling bij hitte).

Doelen

- Bijenlinten aanleggen, zoals bijvoorbeeld het bijenlint in Hulhuizen (Lingewaard Doet).
- Wijkbewoners de ruimte geven om zelf het beheer over hun openbaar groen op zich te nemen.
- Het aanbrengen van nestkastjes, vleermuiskasten en insectenkasten kan in bovenstaande plannen worden opgenomen.

Acties

- Ook dit doel is reden om aan te sluiten bij de infobijeenkomsten over de omgevingsvisie, om meer te weten over de plannen van de gemeente en provincie zodat we samen kunnen werken aan een landschapsontwikkelplan voor Gendt.

- In 2020 inventariseren of en waar wijkbewoners het beheer van openbaar groen op zich willen nemen. Betrokkenheid en mede-eigenaarschap zijn een voorwaarde om dit verder vorm te geven.
- We willen met Lingewaard Natuurlijk ruim baan geven aan het inzaaien van bijenlinten.

Speerpunt 2: Polder, milieu en zwerfafval

- a. Gendt ligt tegen de buitenpolder aan. We willen dit mooie gebied beter toegankelijk maken als wandel- en fietsgebied voor inwoners en bezoekers. Ook scootmobiel, ouders met kinderen (wandel- en kinderwagens) en senioren willen genieten van dit gebied. De bestaande verharde polderpaden worden moeilijker

bereikbaar door de uitwerpselen van het vee dat hier graast. De paarden en runderen staan vaak op of vlakbij de paden, waardoor mensen bang zijn om de paden te gebruiken.

Doelen

- We willen in de eerste helft van 2020 een groepje inwoners van Gendt bij elkaar brengen die het speerpunt wandelpaden in de polder, verder wil gaan uitwerken.
- Wij willen graag vrij begaanbare polderpaden.
- We willen het aantal (on)verharde wandelpaden in de Gendtse polder uitbreiden. Daarom willen we struipaden, vooral in het westelijk deel dat nog verder ontwikkeld gaat worden. Dit willen we doen in overleg met K3Delta en Lingewaard Natuurlijk

Acties

- In 2020 met betrokken partijen onderzoeken of het aantal (on)verharde paden in de polder uitgebreid kan worden.
- In 2020 met betrokken partijen onderzoeken of de bestaande paden (Kaaksedam naar Dijk van een Wijf) onbereikbaar gemaakt kunnen worden voor de paarden en runderen.
- Als dat niet kan, zorg dragen voor het schoonhouden van de polderpaden zodat ze begaanbaar blijven voor scootmobiel, mensen met kinderwagens, rolstoelen en senioren.

- b. Rondslingerend afval is een bron van ergernis. Hier willen we graag verandering in brengen. Het is slecht voor het milieu en de dieren en zwerfafval lijkt een vrijbrief te zijn om nog meer rommel achter te laten.

Doelen

- We willen dat er op strategische plekken afvalbakken staan of worden bijgeplaatst.
- Op de plekken waar met name de jeugd veel rotzooi achterlaat en op de uitvalspaden naar de polder, willen we dat er juten kommen, naar voorbeeld van Angeren.
- Om te voorkomen dat plastic afvalzakken rondslingeren omdat de wind vrij spel heeft, willen we dat er plastic ophanghaken op lantaarnpalen

worden aangebracht. We denken dan met name aan wijken als Dries, Molenwijk en Looakkers.

- Glas- en kledingcontainers moeten zoveel mogelijk ondergronds worden geplaatst en er moet een goede klachtafhandeling zijn wanneer kledingcontainers overvol zijn en er zakken op straat rondom de containers worden gedumpt.
- Graag betrekken we buurtbewoners en schoolkinderen bij opruimacties van zwerfvuil.

Acties

- We willen in de eerste helft van 2020 een groepje inwoners van Gendt bij elkaar brengen dat het speerpunt zwerfafval in Gendt, verder gaat uitwerken.
- Met de gemeente willen we afspraken maken over het plaatsen van juten, plastic haken aan lantaarnpalen en een klachtenprocedure voor overvolle kledingcontainers.
- De vaste groep inwoners die zwerfafval opruimt in en om Gendt wordt uitgebreid.
- We spannen ons ervoor in dat het thema zwerfafval aandacht krijgt op de scholen voor basis- en voortgezet onderwijs.

Speerpunt 3: Duurzaamheid

- a. Duurzame energie opwekken. Om de klimaatdoelen te halen is het

belangrijk dat er ook in Gendt wordt geïnvesteerd in energiebesparing en het opwekken van duurzame energie. Het isoleren van openbare gebouwen en woningen is een eerste stap in de verduurzaming van panden. De gemeente Lingewaard investeert komende jaren in het leggen van zonnepanelen op openbare gebouwen. Op sporthal Walburgen liggen straks 820 panelen. Daarnaast ondersteunt de gemeente in de komende twee jaar coöperatieve projecten. Daarvan kunnen gebruikers, omwonenden en alle inwoners van Gendt zonder geschikte daken mee profiteren. Het dak van Providentia zou hier zeer voor geschikt zijn, maar ook De Leemhof, het gymlokaal Vonkenmorgen of het clubgebouw van Thetis zijn voorbeelden van geschikte daken.

Doelen

- Alle inwoners van Gendt moeten weten welke stappen zij kunnen zetten om hun woning te verduurzamen en energie te besparen.
- Alle inwoners van Gendt moeten deel kunnen nemen aan de collectieve inkoop van zonnepanelen.
- Inwoners die lokale energiecoöperaties willen oprichten, moeten daartoe de mogelijkheid krijgen.

Acties

- We willen in de eerste helft van 2020 een groepje inwoners bij elkaar brengen dat het speerpunt verduurzamen, duurzame energie opwekken in Gendt en elektrische auto's, verder uitwerkt.
- We willen samen met Lingewaard Energie en Het Energie Loket in 2020 informatiebijeenkomsten organiseren over energie besparen, verduurzamen van eigen woningen, de collectieve inkoop van zonnepanelen en het opzetten van lokale energiecoöperaties.
- We willen onderzoeken of verduurzamen en het duurzaam opwekken van energie als thema meegenomen kan worden in het lesprogramma van de basisscholen. (Zie bijvoorbeeld De Boemerang in Loovelden. Plan maken samen met Slim Opgewekt.)

- b. Elektrisch laden van auto's en elektrische deelauto's.
Met het oog op toekomstige ontwikkelingen is het echt nodig dat het aantal laadpalen, voor elektrische auto's in de openbare ruimte in Gendt, wordt uitgebreid. Om het elektrisch rijden te stimuleren moeten de randvoorwaarden voor de inwoners goed geregeld zijn. Het aanvragen van laadpalen loopt via Allego. Het past binnen de duurzaamheidsgedachte om veel meer in te zetten op elektrische deelauto's. Zie hiervoor pilot in Lent met Green Cross.

Doel

- We willen in 2020 samen met partners informatieavonden organiseren, om inwoners te informeren, mensen actief te betrekken en om te onderzoeken of er mensen zijn die samen voorbeeldprojecten willen opzetten. We maken daarbij gebruik van de kennis van Lingewaard Energie (en het Energie Loket).

Speerpunt 4: Moestuin of volkstuintencomplex

Nog niet zo lang geleden had Gendt een moestuincomplex aan de straat Vleuwingen. Door de voorgenomen woningbouw zijn de tuinen verdwenen, terwijl bij veel mensen de wens leeft om zelf groente te verbouwen. Ook de scholen hebben geen eigen moestuintjes.

Doelen

- Het opzetten van een moestuinencomplex in Gendt, met moestuinen voor kinderen (i.s.m. de scholen en Gendtse seniorenorganisaties) en volwassenen. Dit biedt de mogelijkheid om iets te doen aan natuur- en milieueducatie. Voorwaarde: een veilige fietsverbinding met de basisscholen en de mogelijkheid om het toilet te gebruiken en een plek om gereedschap op te slaan. Misschien is dit plan te combineren met de wens om een kinderboerderij op te zetten in Gendt.

Acties

- We willen in de eerste helft van 2020 een groepje inwoners van Gendt bij elkaar brengen die het speerpunt moestuinen gaat uitwerken.
- We willen in 2020 onderzoeken of er een geschikt perceel is voor een moestuinencomplex.
- We willen de basisscholen en Lingewaard Natuurlijk actief betrekken bij het verder ontwikkelen van het moestuinenplan.

Speerpunt 5: Volière

Er is zorg dat de volière bij de school verdwijnt als er nieuwbouw komt op het oude kerkhof. De wens leeft om de volière te verplaatsen naar Het Hof van Breunissen. Dan kunnen de ouderen er ook van genieten. Omdat de vraag actueel is en deze wens deels met subsidiemogelijkheden van het Naoberschapsfonds te realiseren is, heeft een werkgroep al plannen gemaakt.

Speerpunt 6: Kinderboerderij/hertenkamp

In het verleden hadden we in Gendt bij Sportpark Walburgen een hertenkamp. Een omheind gebied met een paar bankjes. De dieren werden verzorgd door een gemeenteambtenaar. Het waren geen aaibare dieren! Er wordt al jaren gevraagd om dit park terug te halen,

maar dan op het veldje voor het oude gemeentehuis. Het is de vraag of dit plan haalbaar is, omdat er een geschikt terrein moet zijn en iemand die het beheert. We hebben het idee van een kleine kinderboerderij opgenomen in een moestuinencomplex als extra mogelijkheid (afhankelijk van ruimte en beheer).

Doel

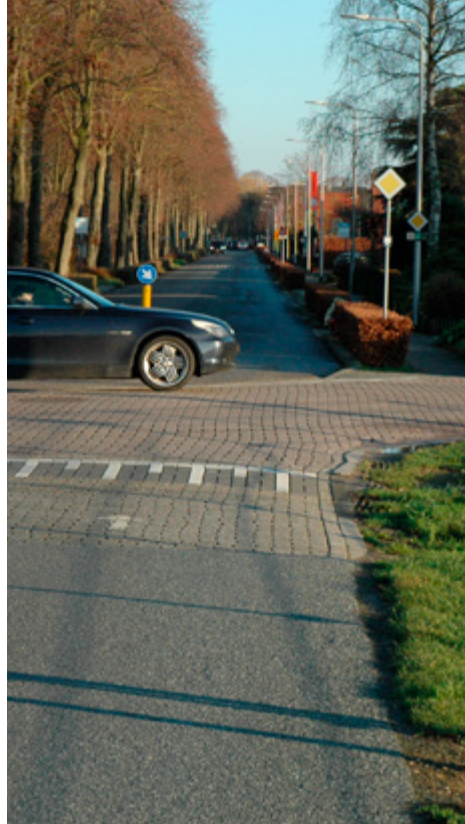
- Onderzoeken of het opzetten van een kinderboerderij of hertenkamp in Gendt haalbaar is.

Actie

- Deze vraag opnemen in de agenda van de werkgroep moestuinen.

2. ONDERNEMEN, WERKGELEGENHEID EN TOERISME

Tijdens de startbijeenkomst zijn er veel vragen en wensen naar voren gebracht over het thema Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme.

Na de klankbordbijeenkomst en in overleg met de Gendtse Winkeliers Vereniging (GWV) en Gendt Onderneemt hebben we dit samengevoegd tot drie speerpunten. Ook maakten we gebruik van een studie die de HAN heeft uitgevoerd in opdracht van de GWV (HAN, Bezoeker in Gendt; januari 2019)

Speerpunten

1. Ondernemen in Gendt
2. Ondersteunen van ondernemen
3. Toerisme als economische motor voor Gendt

Speerpunt 1: Ondernemen in Gendt

Jonge mensen willen graag in Gendt wonen, ouderen willen er blijven en zich zo lang mogelijk zelfstandig redden. Daarvoor is het nodig om een gezond winkel- en horeca-aanbod te hebben en te houden. Dat komt de leefbaarheid ten goede en levert werkgelegenheid en ondernemerschap op.

Er is behoefte aan een sfeervol winkelgebied in het centrum, met meer variatie en

elkaar versterkende ondernemingen. Men wil in het dorp buiten de deur kunnen eten en een terrasje pakken.

Helaas staan er ook winkelpanden leeg en verpaupert een deel van het centrum. Hier moeten we oplossingen voor vinden, want het maakt het gebied niet aantrekkelijk. Verder is het belangrijk dat het winkelgebied goed toegankelijk blijft en dat het centrum zijn groene karakter behoudt.

Doelen

- Zorgen voor een goed vestigingsklimaat om (bevoegen) mensen aan te trekken die willen ondernemen. Wat helpt daarbij?
  - Helder vergunningenbeleid van de gemeente.
  - Korte lijnen met de verantwoordelijke ambtenaren en wethouders.
  - Voldoende en betaalbare winkelruimtes en flexruimtes.
  - Goede pr en marketing. Contactpersonen die potentiële ondernemers de weg naar Gendt wijzen.
- De bereikbaarheid van het winkelgebied (parkeren/ toegankelijk) koesteren en het groene karakter ervan versterken.
- Uitstraling winkelgebied aanpakken door leegstand en verpaupering tegen te gaan.

- Meer samenhang stimuleren tussen de ondernemers in het winkelgebied en de ondernemers op het industrieterrein. Ook ondernemers in de creatieve en dienstverlenende sector kunnen hierbij betrokken worden.

Acties

- We willen uiterlijk 2021 samen met de gemeente onderzoeken of er een coördinator werkgelegenheid en leefbaarheid aangesteld kan worden of aangehaakt kan worden bij de gemeentelijke bedrijfscontactpersoon.
- We willen in 2021 een overzicht hebben van de parkeermogelijkheden en -problemen in het winkelgebied van Gendt. Zie verder speerpunt 2 van de werkgroep Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid.
- We willen in 2020 een overzicht hebben van de leegstand in het winkelgebied. Ook willen wij inventariseren welke panden beschikbaar zijn voor startende ondernemers en flexwerkers. Dit zal in nauwe samenwerking met de gemeente moeten plaatsvinden.
- We willen met de gemeente en pandbezitters afspraken maken over aanvaardbare verhuurprijzen van winkelpanden, waardoor verdienmodellen interessant worden om zelfstandig te kunnen ondernemen in het winkelgebied.

- We willen, samen met de gemeente, meer samenhang organiseren tussen ondernemers op het industrieterrein en ondernemers in het winkelgebied. Hierbij hebben we aandacht voor het versterken van elkaars positie en het aantrekken van werknemers uit de directe regio.
- We willen binnen twee jaar samen met GWV, Gendt Onderneemt maar ook met de werkgroep Onderlinge betrokkenheid (zie speerpunt 3) een helder overzicht van gezamenlijke acties, feestdagenacties en evenementen in Gendt.
- Er moet een uitnodigende (facebook) pagina of iets dergelijks komen waarop potentiële ondernemers snel relevante info kunnen vinden over de potentie van Gendt als vestigingsplek.

Speerpunt 2: Ondersteunen van ondernemen

Hoewel het werkloosheidscijfer laag is, zijn er nog steeds mensen die moeilijk aan een (andere) baan kunnen komen. De gemeente en werkgevers ondernemen nog geen specifieke acties om arbeidsplaatsen te creëren voor de doelgroep van moeilijk plaatsbare werknemers. Mensen met een beperking, mensen die gedeeltelijk arbeidsgeschikt zijn, statushouders en ouderen die beslist nog willen werken, moeten een plek kunnen krijgen op de arbeidsmarkt. Werken geeft structuur, inkomen, een doel en een sociale

omgeving. Dit draagt bij aan het levensgeluk van mensen. Het stimuleren van ondernemerschap kan tot gevolg hebben dat er meer arbeidsplaatsen ontstaan die door bovengenoemde groepen lokaal ingevuld kunnen worden.

Mensen met een stabiele levenssituatie, zonder financiële problemen, zorgen voor een gezond leefklimaat in het dorp, doordat ze dan ook makkelijker bereid zijn vrijwilligerswerk bij allerlei dorpsactiviteiten te doen. Ook als er meer geld uitgegeven wordt in het dorp stimuleert dit andere economische activiteiten.

Doel

- Binnen vijf jaar hebben ondernemers van Gendt tien arbeidsplaatsen gerealiseerd voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt.

Acties

- We willen uiterlijk 2021 samen met de gemeente onderzoeken of er een coördinator werkgelegenheid en leefbaarheid aangesteld kan worden (denk aan de dorpscoördinatie functie in Doornenburg). Deze coördinator moedigt samenwerking aan en helpt om nieuwe ondernemers aan te trekken. Zie ook speerpunt 1.
- We willen in gesprek met gemeente, GWV en Gendt Onderneemt om binnen twee jaar deze doelstelling op te nemen in de gemeentelijke beleids-

plannen. Ook willen we aandacht vragen voor stimuleringsbeleid, scholingsmogelijkheden en samenwerkingsmogelijkheden met de omringende gemeenten.

- “Bloeiend buitengebied” promoten. Social walk in buitengebied en bedrijvenpark opzetten.

Speerpunt 3: Toerisme als economische motor voor Gendt

Gendt kan, ook toeristisch gezien, veel beter op de kaart worden gezet. Dit kan vanuit geschiedkundig perspectief, maar ook recreatie en natuurbeleving zijn belangrijk (zie ook de werkgroepen Natuur, duurzaamheid en milieu en Recreatie, bewegen en sport). De ligging tussen Nijmegen en Arnhem, attracties zoals Kasteel Doornenburg en Fort Pannerden binnen fietsbereik en de mogelijkheid om uitgebreid te genieten van het rivierlandschap tussen Waal, Rijn en Linge, maakt dit een aantrekkelijke omgeving voor dagjesmensen en mensen die langer willen verblijven op Camping Waalstrand of in een van de B & B's in de directe omgeving.

Door het toerisme actief te stimuleren wordt er meer gebruik gemaakt van de winkels en horeca in het dorp. Dat draagt bij aan een hogere omzet, meer werkgelegenheid en meer levendigheid in het dorp.

Doel

- Gendt is binnen vijf jaar zodanig ingericht, dat het aantal overnachtingen maar zeker ook het dagtoerisme jaarlijks toeneemt.

Acties

- We willen voor 2021 een werkgroep toerisme bijeenbrengen die zich richt

op de (lange termijn)plannen voor toerisme in Gendt. De werkgroep werkt nauw samen met de gemeente, RBT KAN (Bureau Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen), GWV, Gendt Onderneemt, ondernemers in de toeristische sector en organisaties die zich bezighouden met natuurbeheer.

- Bovengenoemde werkgroep zoekt samenwerking binnen de gemeente Lingewaard om projecten die elkaar raken ook samen uit te voeren (denk aan de pontjes bij Bommel en Doornenburg).
- De bomenrijen in de Dorpstraat geven veel sfeer. De werkgroep zal zich hard maken voor het behoud ervan, samen met de werkgroep Natuur, duurzaamheid en milieu. Dit heeft prioriteit, omdat de gemeente met bewoners bezig is met een oplossing voor de 'bolletjes-overlast'.
- Samen met de beoogde coördinator werkgelegenheid en leefbaarheid, gaat de werkgroep onderzoeken of het mogelijk is om binnen twee à drie jaar twee nieuwe horecagelegenheden op te zetten. Hierbij denken wij aan een lunchroom annex restaurant, een extra kroeg of meer terrassen in het dorp of een theetuin langs een van de rondje-pontje-routes.
- De werkgroep gaat uitzoeken of de knooppunten van de ANWB (of andere fietsroutes) zo verlegd kunnen worden, dat het centrum van Gendt een knooppunt wordt. Misschien kan het aanbod van fietsroutes verbreed worden door het aanleggen van een zuidelijke afrit via het monument “Locomotief” richting Gendtse Waard. Dit kan in combinatie met het vertellen van de historie van baksteenfabricage in de uiterwaarden. Ook het aanleggen van een kastelenroute door Lingewaard waarin het ‘verdwenen kasteel Hulhuizen’ wordt opgenomen zou een mooie aanvulling zijn op het aanbod.
- Het aanleggen van een wandelroute langs de uiterwaarden kan een waardevolle aanvulling zijn voor inwoners en toeristen. De werkgroep zal de mogelijkheden hiervoor onderzoeken in samenwerking met de werkgroep Natuur, duurzaamheid en milieu
- De werkgroep zal opdracht geven voor het maken van een goed sluitend promotioneel plan over Gendt, waarin de kracht en het bruisend (verenigings) leven de rode draad vormen. Ook zorgt zij voor een (toeristische) evenementenkalender in de zomermaanden, met wat er te doen is in Gendt. Kleine muziekoptredens en proeverijen kunnen hierbij de aantrekkelijkheid vergroten voor ondernemers en horeca. Zie ook speerpunt 1.

3. VERKEER, VEILIGHEID EN BEREIKBAARHEID

De bewoners van Gendt willen veiligheid hoog op de agenda plaatsen bij de gemeente.

Speerpunten

1. Verkeer en snelheid
2. Veiligheid, toegankelijkheid en parkeren
3. Bereikbaarheid

Speerpunt 1: Verkeer en snelheid

Bewoners ervaren diverse straten als onveilig, onder andere: Nijmeegsestraat, Kapelstraat (bocht en uitrit Molenwijk), Flieren, Dorpstraat-Langstraat-Olyhorststraat en de Dijk.

Om gepaste aanpassingsvoorstellen aan de gemeente te doen, is het nodig de locaties te bezichtigingen en te inventariseren waar de knelpunten zitten. Snelheidsmetingen kunnen aantonen waar de maximum toegestane snelheid regelmatig wordt overtreden.

Doel

- Aanpassing van de Nijmeegsestraat is al op de agenda 2020 van de gemeente geplaatst. Doel is om de andere onveilige situaties ook op de agenda te krijgen. Hiervoor hebben wij termijn van tien jaar gesteld.

Actie

- Vanuit een eerste gesprek met de gemeente zijn diverse mogelijke oplossingen aangedragen, zoals het treffen van snelheidsbeperkende maatregelen en handhaving door de politie. Maar ook zijn mogelijke veranderingen besproken van gevaarlijke wegen, bochten en gevaarlijke verkeerssituaties. Bij aanpassingen en herstructureren van wegen en bochten wordt rekening gehouden met verenigingen die straat-evenementen organiseren.

Speerpunt 2: Veiligheid, toegankelijkheid en parkeren

Heel Gendt mag wel wat rollator- en rolstoelvriendelijker. Winkels en overige voorzieningen mogen beter bereikbaar worden. Mensen die afhankelijk zijn van een rollator, scootmobiel of rolstoel moeten zich veilig en onafhankelijk kunnen lopen

of rijden. Bijvoorbeeld door meer schuine op- en afritten van stoepen en verbreding van een aantal stoepen.

Het parkeerbeleid in Gendt is aan verbetering toe, nu zijn er nog te weinig invalideparkeerplaatsen en/of E-laders voor elektrische auto's, zie hiervoor ook het speerpunt duurzaamheid van thema Natuur, duurzaamheid en milieu. Het aantal parkeerplaatsen is beperkt op verschillende locaties, zoals in de Dorpstraat, rondom het verzorgingstehuis en in de wijken.

Doel

- In het winkelcentrum zijn al voorzieningen aangebracht voor slechtziende mensen. Dat moet ook voor de rest van Gendt hoog op de agenda komen. Hiervoor hebben wij termijn van drie jaar gesteld.

Actie

- Inventariseren met betrokkenen waar reparaties en aanpassingen nodig zijn en tevens bespreken waar reliëftegels voor slechtzienden ontbreken. De knelpunten worden met de gemeente besproken om opgenomen te worden in het onderhoudsplan trottoirs gemeente.

4. RECREATIE, BEWEGEN EN SPORT

Speerpunt 3: Bereikbaarheid

De bereikbaarheid van Gendt wordt als ondermaats ervaren. Er is geen rechtstreekse busverbinding naar Elst en de reistijd naar Nijmegen of Arnhem is te lang. Snelfietspaden naar Bemmelen of Huissen ontbreken.

Enkele fietspaden worden als gevaarlijk en onveilig ervaren: Langstraat, bocht Welkoop/Kapelstraat en uitrit Molenwijk. Het fietspad vanaf de rotonde Kruisstraat naar Haalderen is al vernieuwd.

Door de grote verkeersdruk op de grote wegen en bij gebrek aan goede alternatieven voor de auto, wordt de bereikbaarheid van Gendt bemoeilijkt. Dit heeft ook gevolgen voor de ambulance, die de aanrijtijden die de overheid heeft bepaald, niet haalt.

Doel

- Doel is om de bereikbaarheid van Gendt hoog op de prioriteitenlijst te plaatsen bij de gemeente en de vervoersbedrijven. Hiervoor hebben wij termijn van vijf jaar gesteld.

Actie

- Voor een beter openbaar vervoer en mogelijk verbeterde fietsverbindingen is het nodig om, in samenwerking met de betrokken partijen, een enquête te houden onder bewoners in Gendt en de omliggende dorpen over de vraag hoe een beter openbaar vervoer er in de toekomst uit kan komen te zien.

Recreëren, bewegen en sporten kan in en rondom Gendt op vele manieren. Gendt heeft veel sportverenigingen. Daarnaast biedt de polder, het buitengebied en ook de bebouwde kom diverse mogelijkheden om te bewegen. Voor nu en voor de toekomst is het belangrijk om mensen uit te nodigen om te sporten of te bewegen, want dat draagt bij aan een gezonde leefstijl. Met drie speerpunten wil de werkgroep Recreatie, bewegen en sport de inwoners van Gendt uitnodigen en stimuleren om in beweging te komen

Speerpunten

1. Recreatiepark Walburgen
2. Groene beweegtuin
3. Sport en bewegen in Gendt

Speerpunt 1: Recreatiepark Walburgen

Recreatiepark Walburgen wordt een open recreatie- en sportpark. Hier is in 2019 mee begonnen. Walburgen is open voor iedereen en biedt vele (sport)activiteiten. Er worden in en rond het zwembad diverse activiteiten georganiseerd en laagdrempelige activiteiten aangeboden. Op deze manier moet er weer meer levendigheid op het park komen. Met deze activiteiten en voorzieningen is er (voor gezinnen met kinderen, jongeren en ouderen) voldoende

aanbod in Sport en Recreatie. Ook de hoofdingang van Walburgen moet aantrekkelijker worden en beter duidelijk maken dat er meer te doen is dan alleen voetbal.

Doelen

- Recreatiepark Walburgen wordt een uitnodigend park waar (on) georganiseerd gesport en bewegen kan worden. Het beter en meer uitnodigend bereikbaar maken van diversen sportclubs en activiteiten, zal in 2022 gerealiseerd moeten zijn, door de aanleg van een mooie fiets- en wandelroute.
- De bereikbaarheid tussen de verschillende verenigingen en activiteiten is een punt op de agenda. Het is de bedoeling dat de verenigingen op of rondom Walburgen (o.a. de Bataven, Ltc Gendt, de Snoek en Thetis) bereikbaar zijn via aantrekkelijke en uitnodigende wandel- en fietspaden. Het idee is dat meer mensen kennis gaan maken met de diversiteit aan sport en beweeg mogelijkheden in Gendt als ze uitgenodigd worden om over het terrein te wandelen en fietsen.

Acties

- In 2020 start de aanleg van een wandel/trimpad met natuurlijke uitdagingen rondom het zwembad. Het zal ook mogelijk zijn om zonder deze uitdagingen rond het zwembad te wandelen, al dan niet met de hond.
- Een mooie fiets- en wandelroute aanleggen die de verenigingen verbindt; dit zal in 2022 gerealiseerd moeten zijn.

Speerpunt 2: Groene beweegtuin

Er bestaat de wens onder bewoners om een 'Groene beweegtuin' aan te leggen voor het oude gemeentehuis. De tuin is bedoeld voor de ouderen, die niet zo mobiel zijn. Vooral de bewoners van Zorgcentrum St. Jozef hebben hier plezier van, omdat de paden en trottoirs voor hen niet goed zijn. De tuin moet ook voor hun kleinkinderen een fijne plek worden.

Doel

- In 2022 is er bij het oude Gemeentehuis nabij Zorgcentrum St. Jozef een Groene beweegtuin die heel laagdrempelig uitdaagt om te komen 'kijken en bewegen'. De Beweegtuin moet ingericht worden met natuurlijke spellen en obstakels. Informatieborden vertellen iets over de tuin en de geschiedenis en van Gendt.

5. WONEN & WOONOMGEVING

Speerpunt 3:

Sport en Bewegen in Gendt

Met tekeningen hebben kinderen duidelijk gemaakt welke wensen zij hebben voor sportactiviteiten. Ideeën die geopperd zijn: judohal, binnenzwembad, escaperoom, BMX-baan, klimpark, trampolinepark en vele outdoor sportmogelijkheden.

Doel

- In 2024 is in beeld welke nieuwe recreatie-, beweeg- en sportactiviteiten ontwikkeld kunnen worden. Mogelijk kunnen hiervoor nieuwe faciliteiten gerealiseerd worden. Deze activiteiten kunnen op projectbasis en duurzaam verankerd worden in het Gendtse recreatie-, beweeg- en sportaanbod. Een van de dingen waaraan gedacht wordt zijn wandel- en fietstochten door het mooie dorp Gendt. Tochten die in drie verschillende afstanden afgelegd kunnen worden. Met vaste vertrekpunten bij eventueel horecagelegenheden of anderen historische/culturele gebouwen.

Acties

- Voor plannen van de jeugd die haalbaar lijken, waaronder een BMX/Crossbaan/Skatebaan, benaderen we betrokken om te kijken of ze te realiseren zijn.
- Al gestart is de actie 'Dorpsdagboek', waar inwoners hun ideeën en wensen kunnen ventileren.

Tot slot

- Alle ontwerpen moeten duurzaam en eventueel met gerecycled materiaal uitgevoerd worden.
- Bij elk onderwerp zal goed gekeken worden naar bereikbaarheid en ligging. De trottoirs en fietspaden zullen zo ingericht moeten worden dat deze goed begaanbaar zijn voor ouderen en minder validen.

In Gendt zijn mensen sterk gebonden aan hun dorp, als mensen verhuizen is dat in de helft van de gevallen binnen de eigen kern. Een geschikt woningaanbod is dus heel belangrijk. Ook over de woonomgeving leven ideeën. Daar gaan de speerpunten over van dit thema.

Speerpunten

- Betaalbare woningen voor jongeren en starters
- Woningen voor senioren en levensloopbestendig wonen
- Julianaplein
- Voorzieningen voor honden

Door de verandering in de samenstelling van huishoudens is er een langzame wijziging in de woonvraag. Jongeren trekken weg vanwege werk en studie en zij komen meestal niet meer terug. Er vertrekken ook jonge huishoudens omdat er geen passende en betaalbare woningen beschikbaar zijn. Als we deze startende huishoudens in Gendt willen vasthouden, moeten er goedkope koopwoningen en huurwoningen in de middenklasse beschikbaar zijn.

Ook de woonvraag van senioren verandert de vraag naar geschikte gelijkvloerse woningen met tuintjes en appartementen met lift en balkon neemt toe.

Tijdens de bewonersavond rees de vraag of er in de sociale sector nog nieuwbouw

gepland is voor deze doelgroepen. In 2019 voerde Companen een woningmarktonderzoek uit in Lingewaard. Dit vormt de basis voor het gemeentelijk beleid en het beleid en de strategische vastgoedportefeuille van de corporaties. Het college van de Gemeente Lingewaard heeft de ambitie om meer woningen te bouwen.

Over de woonomgeving zijn twee onderwerpen naar voren gekomen. Het Julianaplein, de centrale plek binnen het dorp, heeft de potentie om verder ontwikkeld en verbeterd te worden.

Het tweede punt betreft hondenvoorzieningen. Er is behoefte aan uitbreiding van deze voorzieningen.

Speerpunt 1: Betaalbare woningen voor jongeren en starters

Er zijn in Gendt niet genoeg betaalbare woningen voor jongeren en starters. Dit geldt zowel voor het koop- als huurhuizen. Voor een levendig dorp is het belangrijk om deze jongere woningzoekenden vast te houden. Zo blijven de scholen gevuld, is er voldoende klandizie voor de Gendtse winkeliers en blijft het voorzieningenniveau op pijl.

Dat kan door nieuwbouw, maar ook doorstroom naar oudere woningen. Ook zouden er (meer) huurwoningen in het middensegment beschikbaar moeten zijn. Dus de wat hogere geprijsde huur-

woningen, voor inwoners die niet kunnen kopen maar net te veel inkomen hebben voor een sociale huurwoning.

Doel

- Voldoende woningaanbod zodat starters en jonge gezinnen in Gendt blijven. Hiervoor is aanbod in zowel koop als huur nodig. De Gendtse inwoner dient de mogelijkheid te behouden om in het eigen dorp te blijven wonen. De termijn voor dit doel is tien jaar.

Acties

- Bereidwilligheid van partijen zoals gemeente (welstand) om het proces rondom bouw te bespoedigen.
- Ten uitvoer brengen wat in het woonbehoefteonderzoek Companen naar voren komt. Korte conclusie: tot 2023 zijn 155 extra woningen nodig, van 2023 tot 2028 65 extra woningen en van 2028 tot 2033 nog eens 50 extra woningen. In totaal 270 extra woningen nodig om in de woonbehoefte te voorzien.
- Verhuispremie voor ouderen als dit de doorstroom bevordert. Met deze hulp bij het verhuizen komen ouderen in meer passende woningen.
- Flexibele woningen bouwen voor de betreffende doelgroepen (mogelijk gelabeld), binnen drie jaar gerealiseerd, met medewerking van gemeente en betrokken partijen. Met

flexibele woningen wordt bedoeld: woningen die zowel ingezet kunnen worden als reguliere (starters) woning of als bijvoorbeeld gelijkvloerse seniorenwoning. Bestendig voor alle leeftijden.

Speerpunt 2: Woningen voor senioren en levensloopbestendig wonen

In Gendt zet de vergrijzing door, net als bijna in heel Nederland. Tussen Gendt en de andere kernen in Lingewaard zijn de verschillen klein. Tot 2021 verwachten we nog een lichte toename van het aantal inwoners. Daarna blijft het aantal inwoners een paar jaar stabiel tot ca. 2025, hierna wordt een daling verwacht. Het aantal ouderen (kleine huishoudens) neemt toe.

Een aanbod van geschikte woningen voor ouderen kan doorstroom op gang brengen. Dan komen er eengezinswoningen vrij voor starters. De bereidheid van ouderen om te verhuizen is afhankelijk van een aantal factoren zoals gezondheid en het woningaanbod.

Doel

- Een gevarieerd woningaanbod voor de doelgroep beschikbaar krijgen op de markt. Denk ook aan de behoefte aan gelijkvloerse woningen met tuintjes, voorzieningen en woningen met lift. De termijn voor dit doel is vijf jaar.

Acties

- Verbinding en ontmoeting in de buurt. Denk bijvoorbeeld aan de wijze waarop aan de Burchtgraafstraat ontmoeting gefaciliteerd wordt.
- Ouderen verleiden te verhuizen en een deel van de huurwoningen aanwijzen voor verkoop waardoor startende gezinnen vastgehouden worden.
- Partijen zoals gemeente (welstand) stimuleren om het proces rondom bouw te bespoedigen.
- Nieuwbouw moet levensloopbestendig zijn, zodat woningen geschikt zijn voor alle leeftijden. Binnen drie jaar realiseren met medewerking van gemeente en betrokken partijen.

Speerpunt 3: Julianaplein

Het plein oogt niet uitnodigend en kan het dorp beter dienen. Op een paar bomen na, is het helemaal bestraat. Daardoor is het er donker en nodigt het plein uit om 's avonds rond te hangen.

Doel

- Een uitnodigend, groen dorpsplein als centrale plek. In 2022 kan dit doel gerealiseerd zijn.

Acties

- Ophangen van hufferproof verlichting in de kiosk.
- Overlast verminderen. Bied de jongeren activiteiten aan. Bijvoorbeeld door inzet van de jongerenwerker (SWL).

- Bekijken of de bushalte verplaatst kan worden, want deze sluit het plein af van de rest van het centrum.
- Het plein vergroenen, dat draagt ook bij aan klimaatadaptatie. Wel met behoud van de functie van centraal plein (voor markt/kermis). Er is een link met speerpunt 4 van het thema Natuur, duurzaamheid en milieu.
- Sportieve activiteiten terugbrengen op het dorpsplein. Zie ook speerpunt 3 van het thema Recreatie, bewegen en sport.

Speerpunt 4: Voorzieningen voor honden

Er zijn niet veel voorzieningen voor honden. Dit kan beter door de huidige voorzieningen te verbeteren en uit te breiden met

bijvoorbeeld een (groot) losloopgebied voor honden en/of een omheind veld.

Doel

- Groot losloopgebied realiseren in of bij Gendt. En, afhankelijk van al bestaande voorzieningen aanbod, uitbreiding van voorzieningen voor honden. In 2020 is dit doel gerealiseerd.

Acties

- In gesprek met diverse partijen (bijvoorbeeld, Staatsbosbeheer, particulieren, wijkplatforms en de gemeente) waar dit gerealiseerd kan worden.
- Handhaven op en communiceren over hondenbeleid.

6. ONDERLINGE BETROKKENHEID

In een tijd van alsmat toenemende individualisering moeten we op zoek naar meer betrokkenheid, dat is een uitdaging voor de maatschappij. Tijdens de bewonersavond zijn er vier groepen en onderwerpen naar voren gekomen die het belangrijkste zijn. Voor die punten hebben we de huidige en de gewenste situatie geschetst.

Speerpunten

1. Ouderen
2. Jeugd en jongeren, activiteiten en overlast
3. Afstemmen en samenwerken van verenigingen en andere activiteiten
4. Zorgen voor elkaar

Speerpunt 1: Ouderen

In Gendt is er een goed voorzieningenniveau voor ouderen. St Jozef biedt wonen met verzorging en wonen met verpleging

aan en ook dagopvang voor ouderen met een lichamelijke of geestelijke beperking. Daarnaast is er thuishulp vanuit St Jozef, verpleging en persoonlijke verzorging door drie buurtzorgteams en thuiszorg vanuit STMR-thuiszorg. Periodiek is er een overleg van zorgprofessionals, gemeente en participatiepunt.

Stichting Welzijn Ouderen Gendt heeft een breed cursus- en bewegingsaanbod, Ouderenvereniging Gendt heeft een maandelijkse themabijeenkomst en vanuit het Participatiepunt en de Zonnebloem zijn er recreatieve en ondersteunende activiteiten. Deze activiteiten staan op zichzelf; er is geen compleet overzicht.

Een direct tekort aan zorg is op de bewonersavond niet genoemd. De enige zorgvorm die als zeer wenselijk is aangegeven, is een actieve dagopvang zoals in de Minkhof in Bemm. Welke vormen van zorg er nu precies mogelijk zijn, is niet zo goed bekend.

Wensen en punten van zorg:

- Transparantie en inzicht in zorgaanbod voor ouderen.
- Goed overzicht van alle activiteiten.
- Dementievriendelijk maken van Gendt, actieve dagbesteding voor ouderen zoals de Minkhorst in Bemm en samenwerking tussen commerciële ondernemers en vrijwillige ouderenorganisaties (Zonnebloem).
- Andere activiteiten specifiek voor de doelgroep ouderen.

Doel

- Over twee jaar is de informatie over alle activiteiten, het zorgaanbod en de mogelijkheden die er specifiek voor ouderen zijn in Gendt continu beschikbaar. De informatie is actueel en sluit aan op de vraag.

Acties

- Onderzoek naar een plek of activiteiten voor kwetsbare ouderen die geen zorgindicatie hebben.
- Samenbrengen en overleg met betrokken partijen over afstemming, mogelijkheden en onmogelijkheden van hun aanbod.
- Verbeteren communicatie naar doelgroep over (zorg)aanbod voor ouderen. Bijvoorbeeld Themapagina in GemeenteNieuws, nagaan of de digitale sociale kaart van de gemeente hier ondersteunend kan zijn, boekje of digitaal.
- Onderzoeken mogelijkheden dementievriendelijke gemeente (inzet expertise Leefbaarheidsalliantie).
- Zorgmarkt, informatiebijeenkomst zorgaanbieders voor consumenten
- Betrek, of werk samen met de volgende partijen:
  - Gemeente in het kader van gebiedsgericht werken,
  - Participatiepunt,
  - HAN: Zoek mensen die goed zijn in communicatie, bijv. studenten van de HAN,

- Benoem een dorpscontactpersoon zoals in Doornenburg, die aangesproken kan worden voor allerlei vragen en een breed netwerk heeft. Alle acties kunnen binnen twee jaar gerealiseerd zijn.

Speerpunt 2: **Jeugd en jongeren activiteiten en overlast**

Gendt biedt voor de jeugd en jongeren voldoende mogelijkheden om binnen acceptabele afstand basis- en voortgezet onderwijs te volgen. De mogelijkheden voor de vrijetijdsbesteding is sober. Het sportaanbod is beperkt. Voor concerten, film en theater is de jeugd aangewezen op de omliggende steden. Het aantal ontmoetingspunten is gering. Het jeugdhonk voor de 12-18-jarigen is enkele jaren geleden gesloten. Hangjongeren en drugs is een verschijnsel van deze tijd. Drugsgebruik in Gendt is er wel, maar is beperkt. Er zijn wat hangplekken in het dorp, waarbij met name rondom de muziekkoepeel op het Julianaplein hinder wordt ervaren (zie hiervoor ook het speerpunt Julianaplein van het thema Wonen & Woonomgeving). Aan de jaarlijkse dorpsfeesten als Kersenfeest en Kermis/schuttersfeest wordt door de jeugd massaal deelgenomen.

Wensen en punten van zorg

- Meer uitgaansmogelijkheden voor jongeren (en ouderen).
- Activiteiten en een plek voor jongeren en kinderen: poppodia, restaurant voor kinderen, jeugdhonk 12-18 jaar en een plek voor in de winter.
- Minder overlast van hangjongeren en drugsgebruik.

Doel

- Meer activiteiten voor jongeren van verschillende leeftijdscategorieën.

Acties

- Overleg met de jongerenwerkers, sportcoaches van SWL, jongerenraad en het nieuwe Walburgen actief initiatief.
- Vinden en betrekken van jongeren bij oplossingen en activiteiten. Ondersteuning daarvoor van HAN-studentengroep, favoriete jeugdtrainers om jeugd te betrekken bij oplossingen en activiteiten.
- De mogelijkheid voor kinderen om samen te eten zou aangehaakt kunnen worden aan bestaande horeca of in andere vormen zoals er ook 2x per week een open keuken is voor volwassenen.
- Binnen twee jaar zijn deze acties gerealiseerd.

Speerpunt 3: **Afstemmen en samenwerken van verenigingen en andere activiteiten**

Gendt kent een rijk verenigingsleven. Sportief gezien kan iedere sporter hier zijn vereniging vinden. En op het gebied van kunst, cultuur en muziek zijn er diverse verenigingen, die prima presteren. Wel zijn er verbeter suggesties gedaan.

- Meer overleg tussen verenigingen, betere afstemming van activiteiten, elkaar vinden en elkaar uit de nood helpen, verenigingsleven promoten, successen delen zijn geuite wensen op de dorpsavond. Een verenigingsplatform voor Gendt, waarin alle Gendtse verenigingen participeren: om onderling successen uit te wisselen, in elkaanders keukens te kijken, gezamenlijk de inwoners te informeren en de leefbaarheid in Gendt te bevorderen.

- Er is behoefte aan activiteiten voor alle leeftijdsgroepen, bijvoorbeeld vanuit het cultuurplatform, de kerk, muziekverenigingen, thema-avonden met spreker, koffie/lunch-samenkomst voor 55-plussers, ontmoetingscafé voor gehandicapten, festiviteiten die dorpsgevoel versterken buiten de zomer om, met speciale aandacht voor 12-18 jaar.
- Het repaircafé uitbreiden in kader van duurzaamheid en cursus Franse conversatie.

Bovenstaande activiteiten zijn wellicht al bij de Gendtse welzijnsverenigingen in het programma opgenomen of wellicht makkelijk in te passen. Voor wat betreft de festiviteiten ligt het initiatief bij de horeca of een vereniging/leeftijdsgroep die dit in samenspraak met de horeca kan oppakken.

Doel

- Binnen twee jaar meer samenwerking en afstemming tussen verenigingen zodat men elkaar versterkt en komt tot nieuwe activiteiten die zichtbaar en toegankelijk zijn voor iedereen.

Acties

- Goede informatie over het Gendtse activiteiteenaanbod aansluitend op de vraag.
- Overleg organiseren met alle verenigingen om na te gaan of er behoefte is aan onderlinge afstemming en/of samenwerking. En als dat zo is, brainstormen over de vorm waarin dit gestalte kan krijgen. Een suggestie is misschien een Gendtse verenigingsdag.
- Overleg met ondernemers, alle verenigingen, de gehandicaptenorganisatie en het participatiepunt over de mogelijkheden die tot nu toe niet of onvoldoende worden benut. Dat is een begin voor meer gezamenlijk gedragen activiteiten.

Speerpunt 4: **Zorgen voor elkaar**

Op dit punt zijn drie ideeën naar voren gekomen.

- Enkele jaren geleden was de maatschappelijke stage verplicht op middelbare scholen. Zo kwamen veel jongeren in aanraking met de wereld van de zorg. Sommigen vonden

daarna een bijbaantje bij een zorginstelling, of ging er vrijwilligerswerk doen. Kunnen we in Gendt voor de jongeren een vrijwillige stage in de zorg organiseren?

- Er is behoefte aan zogenaamde respijtzorg of logeerweekenden, zodat mantelzorgers even een moment voor zichzelf hebben. De hulp door professionals is geregeld in de Wmo.
- Hulp bij inburgering van statushouders, taalmaatje, financiën op orde krijgen, bezoek eenzame dorpsgenoten. Deze hulp ligt bij vrijwilligers.

Doel

- De uitwerking van de mogelijkheden van 'zorgen voor elkaar' is een opdracht aan de professioneel betrokken zorgsector in samenspraak met de vrijwillige zorgorganisaties en ambtenaren Wmo, jeugd, inkomen en werk en participatie. Het is belangrijk om hier goede, actuele en complete informatie over te geven.

Actie

- In het GemeenteNieuws verschijnen periodiek themapagina's over diverse onderwerpen op gemeenteniveau. De relevante thema's vertalen naar de situatie in Gendt en inhoudelijk afstemmen met zorginstellingen, gemeente en participatiepunt.

Thema / Speerpunt / Actie

Jaar van uitvoering actiepunten

2. Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme

Speerpunt 1: Ondernemen in Gendt

- a. coördinator werkgelegenheid en leefbaarheid
- b. overzicht parkeer-mogelijkheden en problemen
- c. overzicht leegstand in het winkelgebied
- d. afspraken aanvaardbare verhuurprijzen winkelpanden
- e. samenhang ondernemers industrieterrein en winkelgebied
- f. overzicht acties, feest-dagenacties en evenementen
- g. uitnodigende (facebook) pagina

Speerpunt 2: Ondersteunen van ondernemen

- h. coördinator werkgelegenheid en leefbaarheid
- i. doelstelling opnemen in gemeentelijke beleidsplannen
- j. "Bloeiend buitengebied" promoten

Thema / Speerpunt / Actie

Jaar van uitvoering actiepunten

Speerpunt 3: Toerisme als economische motor voor Gendt

- k. werkgroep toerisme bijeenbrengen
- l. samenwerking binnen de gemeente Lingewaard
- m. bomenrijen in de Dorpstraat
- n. twee nieuwe horeca-gelegenheden opzetten
- o. centrum van Gendt wordt een fietsrouteknooppunt
- p. wandelroute langs de uiterwaarden
- q. goed sluitend promotioneel plan over Gendt

3. Verkeer, Veiligheid en bereikbaarheid

Speerpunt 1: Verkeer en snelheid

- a. onveilige situaties op de agenda zetten

Speerpunt 2: Veiligheid, toegankelijkheid en parkeren

- b. inventariseren waar reparaties/aanpassingen nodig zijn

Speerpunt 3: Bereikbaarheid

- c. beter openbaar vervoer en fietsverbindingen

Thema / Speerpunt / Actie

Jaar van uitvoering actiepunten

4. Recreatie, bewegen en sport

Speerpunt 1: Recreatiepark Walburgen
a. wandel-/trimpad met uitdagingen rondom zwembad
b. fiets- en wandelroute aanleggen die verenigingen verbindt

Speerpunt 2: Groene beweegtuin
c. nabij Zorgcentrum St. Jozef een Groene beweegtuin

Speerpunt 3: Sport en Bewegen
d. nieuwe recreatie-, beweeg- en sportactiviteiten
e. dorpsdagboek

5. Wonen & woonomgeving

Speerpunt 1: Betaalbare woningen voor jongeren en starters
a. proces rondom bouw bespoedigen.
b. tot 2023 zijn 155 extra woningen nodig
c. van 2023 tot 2028 65 extra woningen
d. van 2028 tot 2033 nog eens 50 extra woningen

Thema / Speerpunt / Actie

Jaar van uitvoering actiepunten

5. Wonen & woonomgeving

e. verhuispremie voor ouderen die doorstromen bevordert
f. flexibele woningen bouwen voor alle doelgroepen

Speerpunt 2: Woningen voor senioren en levensloopbestendig wonen
g. verbinding en ontmoeting in de buurt
h. deel van de huurwoningen aanwijzen voor verkoop
i. partijen stimuleren om proces rondom bouw te bespoedigen
j. nieuwbouw moet levensloopbestendig zijn

Speerpunt 3: Julianaplein
k. ophangen verlichting in de kiosk
l. overlast verminderen
m. bekijken of de bushalte verplaatst kan worden
n. het plein vergroenen
o. sportieve activiteiten terugbrengen op het dorpsplein

Speerpunt 4: Voorzieningen voor honden
p. groot losloopgebied voor honden realiseren

Thema / Speerpunt / Actie

Jaar van uitvoering actiepunten

6. Onderlinge betrokkenheid

Speerpunt 1: Ouderen

- a. informatie activiteiten, zorgaanbod, mogelijkheden ouderen
- b. benoemen dorpscontactpersoon

Speerpunt 2: Jeugd en jongeren activiteiten en overlast

- c. meer activiteiten jongeren verschillende leeftijden

Speerpunt 3: Afstemmen, samenwerken verenigingen en andere activiteiten

- d. verenigingsplatform voor Gendt
- e. activiteiten voor alle leeftijdsgroepen

Speerpunt 4: Zorgen voor elkaar

- f. uitwerking van mogelijkheden van 'zorgen voor elkaar'

2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
•	•	•								
•	•									
•	•	•								
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•

X. GEMEENTELIJKE ACCOMMODATIES

Parallel aan de Werkgroep GendtVooruit, was er aandacht voor een vraag van de gemeente over de verschillende accommodaties in de verschillende woonkernen. De gemeenteraad vroeg om inzicht in nut, noodzaak en kosten van de gemeentelijke accommodaties. Vervolgens heeft de gemeente aan Spectrum gevraagd de situatie voor Gendt in kaart te brengen. Spectrum heeft in samenwerking met beheerders van de Genditse accommodaties en de gebruikers van Villa Gannita een inventarisatie uitgevoerd.

De werkgroep GendtVooruit en de gebruikers van de accommodaties waren hierbij niet betrokken. Omdat de gemeentelijke accommodaties niet los gezien kunnen worden van het DorpsOntwikkelingsPlan voor Gendt, hebben we dit onderwerp toegevoegd aan ons plan. De werkgroep GendtVooruit is vastbesloten om actief mee

te werken aan de nadere invulling van de gemeentelijke accommodaties in Gendt.

Villa Gannita staat voor een deel leeg, de Leemhof herbergt commerciële huurders, de bibliotheek wil van haar pand af en huren in De Leemhof, Goed Spul zoekt structureel onderdak. De scholen vielen buiten de reikwijdte van de opdracht, omdat daarvoor een samenhangend gemeentelijk scholenplan in voorbereiding is. Vanuit de scholen is wel gewezen op de mogelijkheid om ruimten buiten de schooltijden beschikbaar te stellen. De stuurgroep GendtVooruit en de inwoners van Gendt kijken uit naar het stedenbouwkundig advies over de nieuwe locatie van IKC De Vonkenmorgen.

De Werkgroep accommodaties heeft de wethouder voorgesteld om alle sporten te concentreren op Walburgen. Alle culturele activiteiten inclusief Goed Spul, de bibliotheek en de Historische Kring Gende onder te brengen in de verbouwde Leemhof. Voor Villa Gannita moet een andere bestemming gezocht worden. Te denken valt aan de commerciële zorgaanbieders in combinatie met enkele appartementen van de Woonstichting. De plaats van de bibliotheek komt dan beschikbaar voor sociale woningbouw.

Doel

- Uitwerken plannen in ruimtebeslag, verbouwing en financiën door gemeente. Binnen drie jaar alle gebruikers passende ruimte bieden.
- Verregaande samenwerking en afstemming tussen Leemhof en Providentia als sociaal culturele centra nastreven.

Acties

- Duidelijkheid over invulling eigen ruimtes gemeenschappelijke ruimtes.
- Verbouwing Leemhof en inrichting ruimtes
- Komen tot een wenselijke samenwerking tussen Leemhof en Providentia.

1: DEELNEMERS STUURGROEP GENDTVOORUIT

Sjaak Kregting	Voorzitter
Karin Verlaan	Secretaris
Marnix Aarntzen	
Sanne Cobussen	
Huub Flintrop	
Anneke Jansen	
Frans Lamers	
Wim Meijer	Tot oktober 2019
Bart van Nuenen	
Dineke Obdam	
Willie Theunissen	
Redie Verhoeven	Tot oktober 2019
Anja Slendebroek	DKK (vereniging Dorpshuizen en Kleine Kernen Gelderland)
Gerrit Kapteijns	Spectrum
Emmie Elliott	Spectrum (tot 17 juni 2019)
Monique Jongenburger	Spectrum (tot 23 oktober 2019)
Dianne Bosma	Gemeente Lingewaard
Harry ten Broeke	Gemeente Lingewaard

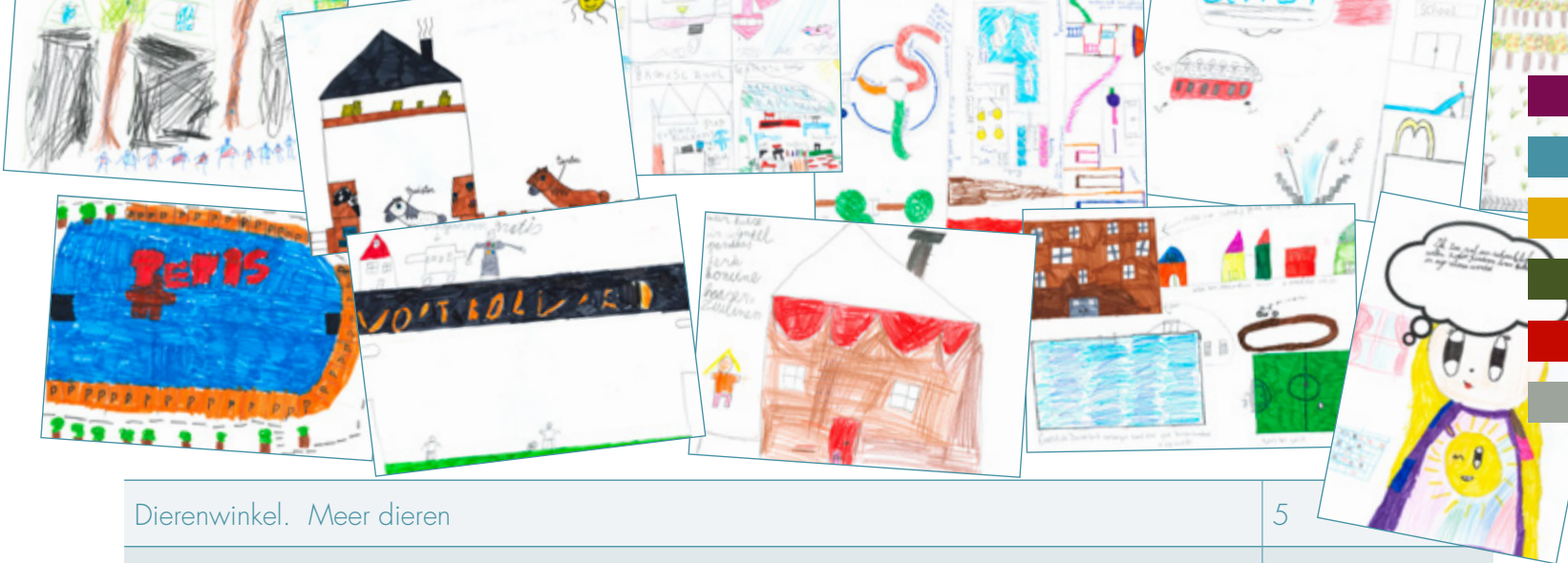
2: KINDERWENSEN NAAR THEMA EN ONDERWERP

Kindertekeningen naar thema	aantal onderwerpen op tekeningen
Totaal	294
Sport, recreatie en beweging	78
Klimpark. Speeltuin. Meer spelen. Klimtoestellen. Pretpark. Trampolinepark. Meer klimmen. Het grasveld bij Leenders in de toekomst . Boomhutten.halfpipe/pingpongtafel/klimpiramide/jumps. Veldje bij Leenders moet skatepark worden. Skatepark bij Vleumingen. Pannaveldje bij Vleumingen. Koningsspil daar bij het hondenveld een speeltuin of een voetbalveld. Parkje met een speeltuin. Meer sportplekken in Gendt. Trampolinepark. Binnenspeeltuin. Meer speeltuinen. Skatepark. Meer speeltuinen waaronder speelpleintjes, voetbalpleintjes, klimpark. Skatebaan	30
Er moet veel sport blijven.	1
Wielren/motorcrossbaan met modder erin.	2
Gamehut. Fournightkroeg. Gamehal in oude gemeentehuis of trampolinepark	7
Gratis sportpark in Gendt	1
Kleedkamer vd Bataven wordt opgeknapt.	2
Voetbalveld	1
Manege	3
Polder wordt survivalpark	1
Speciale visplek	1
Normaal' zwembad(paradijs). Jacuzzi. Kanovijver wordt binnenzwembad. Binnenzwembad. Maisveld bij Langstraat moet binnenzwembad worden. Walburgen binnenzwembad met speeltoestellen. Glijbanen bij Gendtse zwembad. Zwembad naast Leenders op dat voetbalveld en gratis als je in Gendt woont. het Gendtse zwembad vervangen met een groot binnenzwembad. Nieuw zwembad. Binnenzwembad met plafond dat open en dicht kan het Gendtse zwembad vinden kinderen soms vies. Binnenzwembad en uitdagend buitenzwembad.	29

Onderlinge betrokkenheid	41
Activiteiten voor de jeugd	1
Theaterschool. Schaakclub zodat kinderen nog slimmer worden. Muziekschool. Zangstudio. Escaperoom. Make-up-studio	6
Minder beeldscherm meer sporten. Meer lezen. Minder apparaten meer aandacht voor elkaar. Meer buiten	6
Nieuwbouw school kinderen hebben ideeën. Bovenbouw + Tichelaar= Middelbare school en onderbouw is Basisschool. De Bovenbouw van vroeger wordt de bovenbouw nv + onderbouw. Vonkenmorgen is onderbouw en bovenbouw. School is onderbouw+bovenbouw. Ideeën voor IKC. een Middelbare school. Meer scholen. Twee scholen blijven. Tichelaar moet blijven. Veel scholen blijven. Middelbare school. dat de Tichelaar er nog is. Middelbare school. Vonkenmorgen samen met De Tichelaar. Middelbare school. Groter IKC De Tichelaar.	18
Vonkenmorgenplein moet groter en groener	1
Bibliotheek moet blijven.	1
Ziekenhuis. Dokters die goed zijn in ziekenhuis.	3
Politiebureau	3
Plek voor ouderen die eenzaam zijn waar kinderen komen om een spelletje te doen.	1
Gendt steunt goede doelen.	1
Doornenburg en Gendt samen: Doorngendt	1

Natuur , duurzaamheid en milieu	69
Meer natuur. Meer bomen. Meer bloemen, meer gras. Meer groen en dieren in natuur. Meer bloemen. Meer planten. Meer bomen in de polder en struiken. Meer zorg voor de natuur. Leuk park. Beter voor vogels. Grotere parken en bossen. Een bos en een park. Park en bankjes. Natuurpark. Er moet veel natuur blijven. Park met veel natuur. Meer vlinderkasten en plekken waar planten kunnen groeien. In de polder meer bomen. Grotere polder. polder wordt uitgebreid. De polder: groter, aantrekkelijk, wilde dieren, meer bomen. Behoud polder/natuur. Leefgebied voor dieren in de polder.	36
Dat er geen wolven zijn. Roedel wolven.	2
Geen afval in de natuur. Minder afval. Schoner en opgeruimder Gendt	3
Kinderboerderij kleine dieren. Tam. Bij het veldje bij het oude gemeentehuis. Een dierentuin. Dierentuin om meer mensen te trekken. Dierentuin met veel dieren. Meer kinderboerderijen. Dierentuin	10
Zonnepanelen. Geen CO ₂ , vliegende auto's. Zonnepanelen. Milieuvriendelijke huizen. Oplaadpunten elektrische auto's. Meer zonnepanelen. Windmolenpark. Zonnepanelen en windmolens. Electrisc	16
Electrische auto's. WindmolenparkZonnepanelen en windpark	
Niet rookplekken in Gendt	2
Wonen en woonomgeving	24
Hondenuitlaat Vleumingen. Meer natuur waar honden mogen loslopen. Meer hondenuitlaatplaatsen.	3
Nieuwe huizen (meer mensen). Appartementencomplex in de kerk. Huizen opknappen. Meer eengezinswoningen want meer jonge mensen in Gendt. Meer appartementen voor oudere mensen. Geen flats maar gewone huizen anders komen er alleen maar oude mensen en geen kinderen. Nieuwbouw andere stijl. Meer gekleurde huizen/meer kleur aan de huizen (vaker genoemd)meer eengezinswoningen. Bebouwing bespreken.	18
Julianaplein met het logo van Gendt. Glijbaan op dat ronde ding met drie verdiepingen op het Julianaplein. Groot plein in het centrum.	3
Ondernemerschap, werk en toerisme	81
Meer winkels. Playmobilwinkel. Gamewinkel. De Leemhof is Starbucks. Bejaardentehuis wordt winkelcentrum. Providentia wordt unicornshop. Tostishop. Sport2000. Starbucks. Gucci/Action/Louis Vutton etc. Kledingwinkels + leuke winkel voor kinderen. Meer kinderkledingwinkels. Groentewinkel. Grotere Wijs Ijs. Goedkope speelgoedwinkel. Meer winkels voor kinderen. Meer kinderkledingwinkels. Meer geld naar Toys to Play. Winkelen dichtbij in Gendt. Geen ongezonde maar kleding schoenen en telefoonzaken. Meer speelgoedwinkels. Meer winkels/restaurants dicht bij elkaar. Boekenwinkel.	35

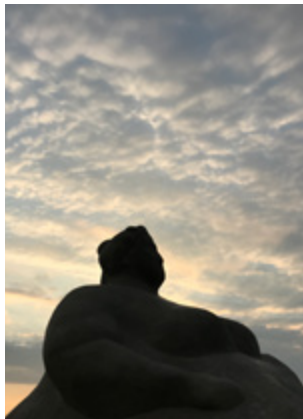
Dierenwinkel. Meer dieren	5
Minder winkels	1
Museum in Gendt	1
Horeca. Kinderrestaurant. Pannekoekenrestaurant. Kinderrestaurant. Restaurants. Kroegjes en restaurants.	12
Hondenopvang. Dierenasiel	3
Bios. Kerk wordt bioscoop. Bioscoop	8
Mac Donalds ed in dorp of bij zwembad	7
Meer bedrijven in Gendt. Legofabriek. Minder fabrieken. Industrie niet uitbreiden	4
Wifi. Gratis wifi overal.	2
Verlichte ganzen vernieuwen met Kerst	1
Grotere kermis zodat er andere mensen komen van buitenaf zodat Gendt populairder wordt.	1
TV op gebouwen net als in Tokyo	1
Verkeer, Veiligheid en bereikbaarheid	1
Bushalte	1

3: INVENTARISATIE STARTBIJEENKOMST GENDT

thema clusters		gele briefjes		groene stickers		totaal score	
		aantal	percentage	aantal	percentage	score	percentage
1	Ondernemerschap, werkgelegenheid en toerisme	67		73		140	13,6%
	Cluster 1: Meer, beter en ander winkelaanbod en tegengaan leegstand	16	3,5%	23	4,0%	39	3,8%
	Cluster 2: ZZP-ers/jonge ondernemers ondersteunen	4	0,9%	12	2,1%	16	1,6%
	Cluster 3: Stimuleren en faciliteren ondernemerschap	6	1,3%	6	1,0%	12	1,2%
	Cluster 4: Meer horeca	5	1,1%	6	1,0%	11	1,1%
	Cluster 5: werkgelegenheid bijzondere groepen	2	0,4%	4	0,7%	6	0,6%
	Cluster 6: Aanzicht: Dorpstraat-Noord en historische gebouwen, verpaupering, binnenkomst dorp	20	4,4%	13	2,2%	33	3,2%
	Cluster 7: Vastgoed	2	0,4%	0	0,0%	2	0,2%
	Cluster 8: Toerisme	9	2,0%	9	1,6%	18	1,7%
	Losse Briefjes	3	0,7%	0	0,0%	3	0,3%

2	Natuur, duurzaamheid en milieu	88		119		207	20,1%
	Cluster 1: Kinderboerderij / hertenkamp	20	4,4%	29	5,0%	49	4,7%
	Cluster 2 Moestuin of volkstuintjes	5	1,1%	4	0,7%	9	0,9%
	Cluster 3: Vogel volière	2	0,4%	1	0,2%	3	0,3%
	Cluster 4: Meer groen, bomen en bankjes in het dorp (bomen, bloemen, anders dan gras)	30	6,6%	30	5,2%	60	5,8%
	Cluster 5 : Polder (poep, afval en wandelpaden)	7	1,5%	27	4,7%	34	3,3%
	Cluster 6: Duurzaamheidsmaatregelen	8	1,8%	13	2,2%	21	2,0%
	Cluster 7: Duurzaamheid auto's	3	0,7%	2	0,3%	5	0,5%
	Cluster 8: Milieu inzameling Plasticafval	5	1,1%	8	1,4%	13	1,3%
	Cluster 9: Zwerfafval	6	1,3%	5	0,9%	11	1,1%
	Losse briefjes	2	0,4%	0	0,0%	2	0,2%
3	Onderlinge betrokkenheid	53		52		105	10,2%
	Cluster 1: afstemming en samenwerking verenigingen	5	1,1%	7	1,2%	12	1,2%
	Cluster 2: Ouderen	8	1,8%	22	3,8%	30	2,9%
	Cluster 3: (Gezamenlijke) activiteiten	9	2,0%	4	0,7%	13	1,3%
	Cluster 4: Samen zorgen voor elkaar	4	0,9%	5	0,9%	9	0,9%
	Cluster 5: AED verspreiden en opleiding	1	0,2%	3	0,5%	4	0,4%
	Cluster 6: Ontmoetingsruimtes	2	0,4%	0	0,0%	2	0,2%
	Cluster 7: Verwelkomen nieuwe bewoners	2	0,4%	0	0,0%	2	0,2%
	Cluster 8: Plek en activiteiten voor jeugd en jongeren	10	2,2%	5	0,9%	15	1,5%
	Cluster 9: IKC en nieuwe school	4	0,9%	4	0,7%	8	0,8%
	Cluster 10: jongerenproblematiek	2	0,4%	1	0,2%	3	0,3%
	Losse Briefjes'	6	1,3%	1	0,2%	7	0,7%
4	Wonen en woonomgeving	111		182		293	28,4%
	Cluster 1: Betaalbare woningen voor jongeren	19	4,2%	50	8,7%	69	6,7%
	Cluster 2: Tiny Houses	5	1,1%	7	1,2%	12	1,2%
	Cluster 3: Wonen voor starters	12	2,6%	11	1,9%	23	2,2%

P 61

5: DEELNEMERS KLANKBORDBIJENKOMT 3 JUNI 2019

Algemeen:

Leden stuurgroep	GendtVooruit
Helga Witjes	Wethouder Lingewaard
Johan Sluiter	Wethouder Lingewaard

Natuur, duurzaamheid en Milieu

Marjolein Benistant	Gemeente Lingewaard ; ruimtelijk beleid: duurzaamheid;
Evelien Luggenhorst	Gemeente Lingewaard ; ruimtelijke beleid, landschapsontwikkeling
Rogier Schmitz	Gemeente Lingewaard ; openbare ruimte en vastgoed: Groen en Landschap,
Frans van Herwijnen	Lingewaard Energie
Ruud Milder	IVN
Jos van Betuw	Lingewaard Natuurlijk
Marjo Hendriks	Zwerfvuilbrigade Haalderen

Recreatie, bewegen en sport

Marco van den Born	Gemeente Lingewaard; medewerker Beheer wegen en civiele kunstwerken;
Rogier Schmitz	Gemeente Lingewaard ; openbare ruimte en vastgoed: Groen en Landschap,
Ans Sommers	Gemeente Lingewaard ; accounthouder sportaccommodaties;
Yvonne Milder	Gemeente Lingewaard ; Beleidsmedewerkster welzijn (sport, bibliotheek en vrijwilligers)
Rosanne de Groot	SWL; sport en cultuur coach
Ruud Milder	IVN

Wonen en woonomgeving

Ingrid Scheepers	Gemeente Lingewaard ; ruimtelijke ontwikkeling/stedenbouw
Jan Hendriks	Gemeente Lingewaard ; projectleider op het gebied van woningbouw
Ben Zweerink	Gemeente Lingewaard ; woonbeleid, cultuurerfgoedbeleid, monumenten;
Paul Verhoeven	Huurdersvereniging Gendt
Jos Jansen	Huurdersvereniging Gendt
Yvonne Lensen	Wijkplatform Molenwijk/Dries
Bets Tijssen	Wijkplatform Molenwijk/Dries

Verkeer, veiligheid en bereikbaarheid

Michiel van Baardewijk	Gemeente Lingewaard; adviseur openbare orde en veiligheid;
Andy Knipping	Gemeente Lingewaard ; adviseur Verkeer en Mobiliteit
Ron Derksen	Gemeente Lingewaard ; adviseur Verkeer en Mobiliteit
Etienne Vermeulen	Gemeente Lingewaard ; contactpersoon bedrijven
Marco van den Born	Gemeente Lingewaard; medewerker Beheer wegen en civiele kunstwerken;
Yvonne Lensen	wijkplatform Molenwijk Dries
Bets Tijssen	wijkplatform Molenwijk Dries

Ondernemen, werkgelegenheid en toerisme

Etienne Vermeulen	Gemeente Lingewaard ; contactpersoon bedrijven
Ingrid Scheepers	Gemeente Lingewaard ; ruimtelijke ontwikkeling/stedenbouw
Jan Hendriks	Gemeente Lingewaard ; projectleider op het gebied van woningbouw
Willemijn Hekking	Gemeente Lingewaard ; Team Toegang Sociaal Domein, WMO consulent
Marjolein Benistant	Gemeente Lingewaard ; ruimtelijk beleid: duurzaamheid;
Ben Zweerink	Gemeente Lingewaard ; woonbeleid, cultuurerfgoedbeleid, monumenten;
Moein Hasanzadeh	Gemeente Lingewaard ; mantelzorg, vrijwilligers, ouderen
Frans van Herwijnen	Lingewaard Energie

Onderling betrokkenheid

Yvonne Milder	Gemeente Lingewaard ; Beleidsmedewerkster welzijn (sport, bibliotheek en vrijwilligers)
Moein Hasanzadeh	Gemeente Lingewaard ; mantelzorg, vrijwilligers, ouderen
Marie-Jose Ogink	Gemeente Lingewaard ; Team Toegang Sociaal Domein, Indicatiesteller mo;
Willemijn Hekking	Gemeente Lingewaard ; Team Toegang Sociaal Domein, WMO consulent
Marjo Hendriks	Zwerfvuilbrigade Haalderen
Rosanne de Groot	SWL; sport en cultuur coach
Wil van den Hurk	SWL; opbouwwerker
Marianne te Bokkel	SWL; Participatiepunt
Ernest Jansen	RijnWaal zorggroep, St. Jozef

DORPSONTWIKKELINGSPLAN

GENDT
vooruit